

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2004. november 5.
(OR. en)**

14292/04

CONCL 3

FEDŐLAP

Küldi : az elnökség

Címzett : a delegációk

Tárgy : **BRÜSSZELI EURÓPAI TANÁCS
2004. NOVEMBER 4-5.**

ELNÖKSÉGI KÖVETKEZTETÉSEK

A delegációk mellékelten kézhez kapják a brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetéseit (2004. november 4-5.).

1. Az Európai Tanács különösen a következőket vitatta meg:
 - a lisszaboni stratégia féldős értékelésének kidolgozása
 - a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség: a hágai program
 - a kommunikáló Európa.

Az Európai Tanács továbbá megbeszélést folytatott Ijád Allávi iraki miniszterelnökkel.

2. Az Európai Tanács ülését az Európai Parlament elnöke, Josep Borrell expozéja előzte meg, melyet véleménycsere követett.
3. Az Európai Tanács tudomásul vette a jelölt Bizottság beiktatásáról szóló európai parlamenti vita eredményét. Üdvözölte a Bizottság tagjelöltjeinek az elnökjelölt, José Manuel Barroso által benyújtott új listáját. A Tanács az elnökjelölttel közös megegyezéssel elfogadta ezt a listát. Az Európai Tanács reményét fejezte ki, hogy a Bizottságot jóváhagyják, és a lehető legrövidebb időn belül hivatalba lép.
4. Az Európai Tanács mély meglepéssel vette tudomásul, hogy az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződést 2004. október 29-én, Rómában valamennyi tagállam ünnepélyesen aláírta.

I. A LISSZABONI STRATÉGIA: A FÉLDŐS ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSA

5. Az Európai Tanács megerősítette a 2000 márciusában, Lisszabonban útjára indított folyamat érvényességét és jelentőségét, amelynek célja az európai gazdaságok versenyképességének jelentős mértékű megerősítése egy, a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi szempontokat figyelembe vevő kiegyensúlyozott stratégia révén. Az Európai Tanács ösztönözte a Tanácsot, hogy a tavaszi ülés óta elért eredményekre építve és az eddigi lendülettel folytassa munkáját. Újfént hangsúlyozta a tagállamok által elfogadott intézkedések végrehajtásának fontosságát.

6. Az Európai Tanács hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a 2005. évi tavaszi Európai Tanács félidős értékelést fogadjon el, amely új lendületet adhat a lisszaboni stratégiának. Ezzel összefüggésben üdvözölte Wim Kok, a Magas Szintű Csoport elnökének a félidős értékelés kidolgozásával kapcsolatban a Bizottság számára tett javaslatokról szóló beszámolóját. A beszámolót véleménycsere követte.
7. Az Európai Tanács üdvözölte az Európai Bizottság azon szándékát, hogy a lisszaboni stratégia végrehajtását továbbra is politikája kulcstényezőjének tekintse. Ezzel összefüggésben felkérte a Bizottságot, hogy az új kihívások fényében 2005. január végéig terjessze elő a félidős értékelésre vonatkozó szükséges javaslatokat. Ezeknek az átfogó javaslatoknak figyelmet kell fordítaniuk a Wim Kok elnöklétével működő Magas Szintű Csoport jelentésére, valamint figyelembe kell venniük a tagállagok álláspontját. A javaslatoknak továbbá figyelembe kell venniük a fenntartható fejlődési stratégia közelgő felülvizsgálatát. Az Európai Tanács felkérte a Tanácsot, hogy kellő időben vizsgálja meg e javaslatokat, továbbá kifejezte, hogy szívesen lát további konkrét hozzájárulásokat, amelyek a lisszaboni stratégia valamennyi területének sikeres végrehajtását célozzák.
8. Az Európai Tanács tudomásul vette a háromoldalú szociális csúcstalálkozón elhangzott véleménycserét, és — elismerve a szociális partnereknek különösen a munkaerőpiac modernizálásával, valamint a változások előrevetítésével kapcsolatos, minden szinten betöltött kulcsszerepét — felkérte azokat, hogy kötelezzék el magukat a lisszaboni stratégia hatékonyabb végrehajtására vonatkozó félidős értékelés mellett.
9. Az Európai Tanács meglelégedéssel vette tudomásul, hogy cselekvési program indult a megfelelőbb szabályozásra vonatkozó közös kezdeményezés előmozdítására. Az európai intézmények — a megfelelőbb jogalkotásra vonatkozó intézményközi megállapodásban meghatározottak szerint — kellő előrelépést tettek a hatásvizsgálatokra vonatkozó közös módszerek kifejlesztése, valamint a munkamódszereknek az egyszerűsítési program céljából történő módosítása irányába.

10. Az Európai Tanács üdvözölte az (ECOFIN) Tanács október 21-i következtetéseit. Ezzel összefüggésben tudomásul vette különösen:
- az adminisztratív terhek mérésére irányuló közös módszerek kidolgozásához nyújtott támogatást;
 - a Bizottság azon szándékát, hogy erről a kérdésről hamarosan közleményt kíván kiadni;
 - a Bizottság és a tagállamok közötti, olyan kísérleti projektekkel kapcsolatos együttműködést, amelyek egy ilyen módszer további meghatározására irányulnak, amit 2005-ben a lehető legkorábban teljesíteni kell.
- Az Európai Tanács felkérte a Bizottságot, hogy e módszert a kísérleti projektek végeztével alkalmazza a hatásvizsgálatokkal, valamint az egyszerűsítésre vonatkozó munkamódszerekkel kapcsolatos iránymutatásaiban is.
11. Az Európai Tanács, elismerve az Európai Parlament e téren betöltött szerepének fontosságát, üdvözölte a Bizottság és a Tanács előrelépését a hatályos közösségi jogszabályoknak a közösségi vívmányokat tiszteletben tartó egyszerűsítésére irányuló tanácsi prioritások meghatározása terén. Felkérte a Bizottságot, hogy vonja be ezeket a prioritásokat folyamatban levő egyszerűsítési programjába. Az Európai Tanács tudomásul vette, hogy e prioritások meghatározására valószínűleg a környezetvédelmi, a közlekedési és a statisztikai ágazatban kerül sor. Felkérte a Tanácsot, hogy elsősorban e kiválasztott ágazatokra vonatkozóan folytassa munkáját, és novemberi ülésén egy 10-15 jogi aktusból álló lista formájában határozza meg elfogadott prioritásait.
12. A 2005 tavaszán ülésező Európai Tanács a lisszaboni félidős értékelés keretében megvitatja a megfelelőbb szabályozás kérdését.
13. Végül, a félidős értékelés előkészítésével összefüggésben az Európai Tanács tudomásul vette a francia, a német, a spanyol és a svéd állam- és kormányfők levelét, amely rámutat a demográfiai tényezők jelentőségére Európa jövőbeni gazdasági és szociális fejlődésének formálásában, és az “európai ifjúsági paktum” kidolgozására szólít fel.

II. A SZABADSÁGON, A BIZTONSÁGON ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉN ALAPULÓ TÉRSÉG: A HÁGAI PROGRAM

14. Az Európai Uniónak és tagállamainak biztonsága újabb sürgős intézkedéseket igényel, különösen a 2001. szeptember 11-i egyesült államokbeli és a 2004. március 11-i madridi terrortámadás fényében. Európa polgárai joggal várják az Európai Uniótól, hogy az alapvető szabadságok és jogok tiszteletben tartásának biztosítása mellett hatékonyabb közös megközelítést dolgozzon ki az olyan határokon átnyúló problémákra, mint az illegális migráció, az emberkereskedelem és az embercsempészet, valamint a terrorizmus és a szervezett bűnözés.
15. Öt évvel a tamperei európai tanácsi ülés után, amely elfogadta a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség jelentős vívmányainak alapjait megteremtő programot, elérkezett az idő egy olyan új programra, amely lehetővé teszi az Unió számára, hogy építsen ezekre a vívmányokra, és hatékonyan szembenézzen az előtte álló kihívásokkal. E célból az Európai Tanács új, többéves programot fogadott el az elkövetkező öt évre, amely a hágai program nevet viseli, és e következtetések mellékletét képezi. Ez a program tükrözi az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződésben megfogalmazott törekvéseket. Ez a program figyelembe veszi a 2004. júniusi Európai Tanács által üdvözölt bizottsági értékelést, illetve az Európai Parlament által 2004. október 14-én elfogadott, a minősített többségi szavazásra és az együttdöntési eljárásra vonatkozó ajánlást.
16. A hágai program a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséghez kapcsolódó politikák valamennyi vonatkozására — beleértve azok külső dimenzióit is — kiterjed, nevezetesen az alapvető jogokra és az állampolgárságra, a menekültügyre és a migrációra, a határellenőrzésre, az integrációra, a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harcra, az igazságügyi és rendőrségi együttműködésre, valamint a polgári jogra; 2004 decemberében pedig mindez egy drogstratégiával is kiegészül. Ehhez kapcsolódóan az Európai Tanács úgy ítéli meg, hogy a megfelelő európai jogi eszközök létrehozása, az illetékes nemzeti ügynökségek közötti gyakorlati és operatív együttműködés megerősítése, valamint az elfogadott intézkedések időben történő végrehajtása létfontosságú kérdések.

17. E program fényében az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy 2005-ben nyújtson be konkrét intézkedésekre irányuló javaslatokat tartalmazó cselekvési tervet, valamint azok elfogadására és végrehajtására vonatkozó ütemtervet. Az Európai Tanács továbbá felkéri a Bizottságot, hogy az nyújtson be éves jelentést a Tanácsnak az uniós intézkedések végrehajtásáról („eredményjelző-tábla”). E célból a tagállamok megadják a szükséges tájékoztatást. Ebben az összefüggésben az Európai Tanács hangsúlyozta az átláthatóság fontosságát és az Európai Parlament bevonását.
18. Az Európai Tanács arra szólította fel a Tanácsot, hogy biztosítsa a különböző intézkedések ütemtervének betartását.
19. A 2007–2013-as időszakra szóló pénzügyi keret sérelme nélkül az Európai Tanács megjegyezte, hogy kellőképpen figyelembe kell venni a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség többéves programjának pénzügyi vonatkozásait.
20. Az Európai Tanács a hágai programmal kapcsolatban tett előrelépéseket 2006 második felében vizsgálja felül.

III. A KOMMUNIKÁLÓ EURÓPA

21. Az Európai Tanács újfent megerősítette annak szükségességét, hogy Európa polgáraiban tudatosítani kell az Unió munkájának jelentőségét, és üdvözli az európai ügyekért felelős miniszterek e témának szentelt ülésének eredményeit. Az Európai Tanács arra buzdítja a jövőbeni elnökségeket, hogy folytassák a megbeszéléseket e témában, beleértve az európai tanácsi üléseket megelőző, európai kérdésekről folytatott nyilvános televíziós viták lehetőségeinek megvizsgálását. Európa polgárainak alapvető közös értékeik vannak, a politikusok felelőssége mind nemzeti, mind európai szinten pedig az, hogy tájékoztatást adjanak az európai terv jelentőségéről, és nyilvános vita, illetve állampolgári aktivitás révén bevonják az európaiakat a döntéshozatalba.

22. Az Európai Tanács üdvözölte, hogy a Bizottság továbbra is különleges hangsúlyt fektet a kommunikációra, illetve üdvözölte a Bizottság azon szándékát, hogy a 2005. júniusi Európai Tanács előtt kellő időben be kívánja nyújtani kommunikációs stratégiáját.
23. Az Európai Tanács újfent megerősítette, hogy az alkotmányos szerződés megerősítési eljárása kiváló lehetőséget biztosít a nyilvánosság európai kérdésekről való tájékoztatására. A tagállamok erről az eljárásról megoszthatják egymással információikat és tapasztalataikat annak ellenére, hogy a ratifikációhoz kapcsolódó kampányok továbbra is az egyes tagállamok saját felelősségi körébe tartoznak.

IV. BŐVÍTÉS

24. Az Európai Tanács meghallgatta az Európai Bizottság elnökének az értékelő jelentésekről, a bővítési stratégiai dokumentumról, a négy tagjelölt országra vonatkozó ajánlásokról, valamint a Bizottság által 2004. október 6-án kiadott, Törökország jövőbeli tagságával kapcsolatosan felmerülő kérdésekre vonatkozó tanulmányról szóló beszámolóját.
25. Az Európai Tanács megerősítette, hogy a korábbi következtetésekkel összhangban a nyitva álló bővítési kérdéseket a 2004. decemberi ülésén vitatja meg.

V. KÜLÜGYEK

Amerikai elnökválasztás

26. Az Európai Tanács szívélyes üdvözlétét fejezte ki George W. Bush elnöknek az Amerikai Egyesült Államok elnökévé történő újbóli megválasztása alkalmából. A közös értékeken alapuló szoros transzatlanti partnerségünk alapvető fontossággal bír Európának a nemzetközi béke, a biztonság és a jólét megteremtésére irányuló megközelítése tekintetében. Elmélyült politikai, gazdasági és kulturális kapcsolataink egymás természetes és nélkülözhetetlen partnerévé tesznek bennünket.

27. Az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok közösen felelnek az olyan jelentős fenyegetések és kihívások kezeléséért, mint például a regionális konfliktusok, különösen a Közel-Keleten; a terrorizmus; a tömegpusztító fegyverek elterjedése; az AIDS; a szegénység elleni küzdelem. Az Európai Uniónak és az Egyesült Államoknak továbbra is szorosan együtt kell működnie a kereskedelmi tárgyalások Dohai Fordulójának eredményessé tétele érdekében.
28. Az EU és tagállamai bizalommal várják a Bush elnökkel és kormányával való igen szoros együttműködést — a nemzetközi intézményekben is kifejtett — erőfeszítéseik egyesítése, a jogállamiság előmozdítása, és egy igazságos, demokratikus és biztonságos világ kialakítása érdekében.

Szudán

29. Az Európai Tanács mély aggodalmát fejezte ki a szudáni/darfuri helyzettel kapcsolatosan és hangsúlyozta az emberi jogok tiszteletben tartásának, valamint a biztonsági körülmények javításának fontosságát. Felhívta Szudán kormányát és a többi felet, hogy tegyenek eleget a nemzetközi közösség által meghatározott követeléseknek. Az Európai Tanács megerősítette, hogy a továbbiakban is támogatni fogja az Afrikai Uniót, és továbbra is kész segítséget nyújtani és szakértelmet biztosítani az Afrikai Unió darfuri missziójának bővítéséhez. Ebben az összefüggésben az Európai Tanács jóváhagyta a Tanács november 2-i következtetéseit és ösztönözte a Tanácsot és a Bizottságot, hogy sürgősen hozzák meg a végrehajtásukhoz szükséges intézkedéseket, ideértve a szankciók alkalmazását is.

Irak

30. Az Európai Tanács találkozott Ijád Allávi iraki miniszterelnökkel, hogy tárgyalást folytasson az iraki helyzetről, melynek során ismételten szilárd támogatásáról biztosította az iraki politikai folyamatot és az ideiglenes kormányt. Az Európai Tanács üdvözölte Iraknak a politikai folyamat folytatására irányuló elkötelezettségét, továbbá biztosította az iraki miniszterelnököt, hogy az Európai Unió továbbra is támogatja az iraki népet a biztonság, a demokrácia és a jogállamiság helyreállításához vezető bátor lépések és nehéz út megtételében. Ezzel összefüggésben az Európai Tanács elfogadta a mellékelt nyilatkozatot, és ösztönözte a Tanácsot és a Bizottságot, hogy sürgősen hozzák meg a végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

Közel-Kelet

31. Az Európai Tanács együttérzését fejezi ki a palesztin néppel e nehéz pillanatban. A palesztin vezetést arra ösztönzi, hogy a palesztin intézmények rendes működésének biztosítása érdekében mutassanak nagymértékű felelősségérzetet. Az Európai Tanács alapvetőnek ítéli meg, hogy egy legitim vezetés továbbra is eltökélten haladjon a közel-keleti békéhez vezető úton.
32. Az Európai Tanács, emlékeztetve az elfogadott uniós álláspontokra, továbbra is elkötelezett a tárgyalási menetrendben meghatározott és a felek által elfogadott két-állam-megoldás mellett, amely egy, az elismert és biztonságos határokon belül létező Izraellel békében élő életképes, egyetlen egységet képező, szuverén és független palesztin állam létrejöttét eredményezi.
33. Az Európai Tanács üdvözli a Knesszet október 26-i, Izraelnek a Gázai övezetből és Észak-Ciszjordániából történő kivonulását támogató szavazását. Az Európai Tanács kifejezi a teljes folyamat első lépésének minősülő kivonulás támogatására irányuló szándékát — az Európai Tanács által 2004. márciusában meghatározott feltételeknek megfelelően — különösen, amennyiben az a tárgyalási menetrend szerint megy végbe. Az Európai Tanács emlékeztet továbbá a Kvartett szeptember 22-i nyilatkozatára.
34. Az Európai Tanács támogatja a főképvisező által javasolt, a biztonság, a reformok, a választások és a gazdaság területére irányuló rövid távú cselekvési programot. Különösen hangsúlyozza, hogy készen áll a választási folyamat támogatására a palesztin területeken. Az Európai Tanács felhívja a palesztin hatóságot a nemzetközi előírásoknak megfelelő és egy független választási bizottság felügyelete alatt lebonyolítandó választások megszervezésére, illetve felhívja Izraelt e választások megkönnyítésére.

35. Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy e kezdeményezésekhez a felek közötti és részükről megnyilvánuló teljes együttműködés, továbbá az egyéb bevont partnerekkel való koordináció szükséges, különösen e régióban — főként Egyiptommal — és a Kvartetten belül. Az Európai Tanács újfent megerősíti, hogy készen áll a palesztin hatóság támogatására a törvényesség és a közrend fenntartása érdekében vállalt felelősségében. Az Európai Tanács felkéri a főképviselőt és a Bizottságot, hogy e kezdeményezések végrehajtásáról rendszeres időközönként részletes értékelő jelentést nyújtson be.
36. Ugyanakkor a tárgyalások érdemi politikai folyamatának újraindítása érdekében az Európai Tanács úgy ítéli meg, hogy e rövid távú javaslatok támogatását fokozná, ha azokat szélesebb politikai távlat kereteibe helyeznék. Az Európai Tanács felkéri a főképviselőt, hogy e célból folytasson konzultációt a felekkel, a nemzetközi közösséggel, továbbá — különösen — a Kvartett tagjaival.
37. Az Európai Tanács ismételten elítéli az erőszakot és a terrorizmust, és sürgeti a minden felet és csoportot érintő újbóli tűzszünet bevezetését.

Irán: nukleáris kérdések

38. Az Európai Tanács megtárgyalta a jelenleg Iránnal annak nukleáris programjáról folytatott eszmecseréjét. Az Európai Tanács megerősítette, hogy lépéseket fog tenni az Iránnal folytatandó tartós és együttműködésre épülő hosszútávú partnerség lehetővé tétele érdekében, beleértve annak politikai, kereskedelmi és technológiai dimenzióit is.
39. Az Európai Tanács hangsúlyozta, hogy fontosnak tartja Irán nukleáris programjának békés természetére vonatkozó bizalom kiépítését, és az átláthatóság, valamint a NAÜ Igazgatótanácsa állásfoglalásainak való megfelelés szükségességét. A dúsításra és újrafeldolgozásra irányuló tevékenységek önkéntes alapon történő teljes körű és folyamatos felfüggesztése megnyitná az utat a kölcsönös előnyöket ígérő, hosszútávú együttműködést célzó tárgyalások előtt.

40. Az Európai Tanács megerősítette, hogy az Európai Unió és tagállamai — nevezetesen Franciaország, Németország, az Egyesült Királyság és a főképviselő erőfeszítései révén — továbbra is tevékenyen foglalkoznak azzal a célkitűzéssel, hogy az iráni nukleáris kérdésben előrelépést érjenek el a NAÜ Igazgatótanácsának 2004. november 25-én kezdődő ülése előtt.
41. Az Európai Tanács egyetértett abban, hogy — amennyiben a jelenlegi eszmecsere sikerrel zárul — a kereskedelmi és együttműködési megállapodásra irányuló tárgyalásokat azonnal újra kell kezdeni, amint a felfüggesztés bizonyítást nyert.

Ukrajna

42. Az Európai Tanács kulcsfontosságú szomszédnak és partnernek tekinti Ukrajnát. Ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ukrajnai elnökválasztás október 31-i első fordulója nem felelt meg a demokratikus választások nemzetközi előírásainak.
43. Az EU pozitív elemként üdvözölte a szavazók magas részvételi arányát.
44. Az Európai Tanács felhívja az ukrán hatóságokat, hogy az említett hiányosságokat a választások második fordulóját megelőzően időben kezelje, és teremtsen meg a szabad és tisztességes választásokat lehetővé tévő feltételeket, különösen azáltal, hogy az elnökségért versengő mindkét fél számára egyenlő hozzáférést biztosítanak az állami médiához.

A földközi-tengeri régióra vonatkozó közös stratégia

45. Az Európai Tanács tudomásul vette a földközi-tengeri régióról szóló közös stratégia végrehajtására vonatkozó jelentést, és egyetértett alkalmazási időtartamának tizennyolc hónappal való, 2006. január 6-ig tartó meghosszabbításával.

HÁGAI PROGRAM

**A SZABADSÁG, A BIZTONSÁG ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK ERŐSÍTÉSE
AZ EURÓPAI UNIÓBAN**

I. BEVEZETÉS

Az Unió által tömörített államok népeinek egyik központi aggodalmára adott válaszként az Európai Tanács megerősíti, hogy elsődleges fontosságot tulajdonít a szabadságon, a biztonságon és a jogok érvényesülésén alapuló térség kialakításának.

Az elmúlt évek során az Európai Unió fokozott szerepet vállalt a rendőrségi, vám- és igazságügyi együttműködés biztosításában, valamint a menekültügyel, a bevándorlással és a külső határok ellenőrzésével kapcsolatos összehangolt politika kialakításában. Ez a fejlődés folytatódni fog azáltal, hogy a Rómában 2004. október 29-én aláírt, az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés szilárdabb alapokra helyezi a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló közös térséget. Ez a Szerződés, valamint a korábbi Maastrichti, Amszterdami és Nizzai Szerződések fokozatosan létrehoztak egy közös jogi keretrendszert a bel- és igazságügyi terén, és egységbe rendezték ezt a politikai területet az Unió többi politikájával.

Az 1999. évi tamperei Európai Tanács óta az Unió bel- és igazságügyi politikája egy általános program keretében fejlődött. Még ha nem is valósult meg az eredeti célok mindegyike, sikerült átfogó és összehangolt haladást elérni. Az Európai Tanács üdvözli az első ötéves időszakban elért eredményeket: sikerült lefektetni a közös menekültügyi és bevándorlási politika alapjait, előkészíteni a határellenőrzés harmonizációját és továbbfejleszteni a rendőrségi együttműködést, továbbá jelentős haladást sikerült elérni a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapuló igazságügyi együttműködés alapmunkálataiban.

Az Európai Unió és tagállamai biztonságának védelme sürgetővé vált, különösen a 2001. szeptember 11-i egyesült államokbeli és a 2004. március 11-i madridi terrortámadások fényében. Európa polgárai joggal várják el az Európai Uniótól, hogy — az alapvető szabadságok és jogok tiszteletben tartásának biztosítása mellett — hatékonyabb, egységes szemlélet alapján közelítse meg az olyan határon átnyúló problémákat, valamint azok megelőzését, mint az illegális migráció, az emberkereskedelem és az embercsempészet, a terrorizmus és a szervezett bűnözés. Különösen a biztonság terén a belső és külső dimenziók összehangoltsága és koherenciája egyre fontosabbá válik, és továbbra is szigorúan szem előtt tartandó.

Öt évvel az Európai Tanács tamperei ülése után időszerű egy új menetrend kidolgozása annak érdekében, hogy az Unió felhasználhassa az eddigi eredményeket, és hatékonyan kezelhesse az előtte álló újabb kihívásokat. E célból fogadta el az Európai Tanács a hágai program nevet viselő többéves programot. A program tükrözi az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződésben megfogalmazott célkitűzéseket, és hozzájárul az Uniónak a szerződés hatálybalépésére való felkészítéséhez. A program figyelembe veszi a Bizottság értékelését¹, melyet az Európai Tanács 2004. júniusában hivatalosan üdvözölt, valamint az Európai Parlament 2004. október 14-én elfogadott ajánlását², különösen az EKSz. 67. cikk (2) bekezdésében előírt minősített többségi szavazásra és az együtt döntésre való áttérés tekintetében.

A hágai program célja az Unió és tagállamai közös képességeinek javítása az alapvető jogok, a minimális eljárásjogi biztosítékok és a jogérvényesítési lehetőség biztosítása terén, védelem biztosítása a rászoruló személyek számára a menekültekről szóló genfi egyezményrel és más nemzetközi szerződésekkel összhangban, a migrációs hullámok szabályozása és az Unió külső határainak ellenőrzése terén, valamint a határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni küzdelem és a terrorizmus fenyegetésének kiküszöbölése, az Europolban és az Eurojustban rejlő lehetőségek kiaknázása, a bírósági határozatok és tanúsítványok mind a polgári, mind a büntetőjogban történő kölcsönös elismerésének továbbvitele, továbbá a határon átnyúló vonatkozásokkal bíró polgári és családi ügyek peres eljárásaiban felmerülő jogi és bírósági akadályok megszüntetése érdekében. Polgáraink érdekében ezt a célkitűzést a Közös Menekültügyi Rendszer fejlesztésével, a bíróságokhoz való hozzáférés, valamint a rendőrség és az igazságügy gyakorlati együttműködésének javításával, a jogszabályok egymáshoz való közelítésével és a közös politikák fejlesztésével kell megvalósítani.

¹ COM(2004) 401 végleges

² P6 TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004

A közeljövőben kulcsfontosságú tényező lesz a terrorizmus megelőzése és visszaszorítása. Az e téren kialakítandó közös szemléletnek azon az elven kell alapulnia, hogy a nemzetbiztonság megőrzésekor a tagállamnak teljes mértékben figyelembe kell vennie az Unió egészének a biztonságát is. Továbbá felkéri az Európai Tanácsot, hogy 2004 decemberében hagyja jóvá az új, 2005-2012-es európai drogstratégiát, amellyel ez a program ki fog egészülni.

Az Európai Tanács megítélése szerint a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése térségének erősítését célzó közös terv létfontosságú szerepet játszik a közösségek biztonságának, a kölcsönös bizalomnak és a jogállamiság érvényesülésének biztosításában az Unió egész területén. Ennélfogva az Unió egészén belül a szabadságot, a jog érvényesülését, a külső határok ellenőrzését, a belső biztonságot és a terrorizmus megelőzését egymástól elválaszthatatlannak kell tekinteni. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség optimális szintű védelméhez mind uniós, mind nemzeti szinten multidiszciplináris, összehangolt fellépésre van szükség az illetékes büntetőügyi hatóságok, különösen a rendőrség, a vámügyi hatóságok és a határőrség között.

E program fényében az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy 2005-ben nyújtson be a Tanács számára egy olyan cselekvési tervet, amely a program céljait és prioritásait konkrét intézkedések formájában fogalmazza meg. A terv tartalmazza valamennyi intézkedés elfogadásának és végrehajtásának ütemezését is. Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy gondoskodjon a különböző intézkedések tekintetében meghatározott ütemezés betartásáról. Továbbá felkéri a Bizottságot, hogy a hágai program végrehajtásáról éves jelentést nyújtson be a Tanács részére („eredménytábla”).

II. ÁLTALÁNOS IRÁNYMUTATÁS

1. Általános elvek

Az alábbiakban meghatározott program célja, hogy megfeleljen a polgárok által felvetett kihívásoknak és elvárásoknak. A program pragmatikus megközelítésen alapul, és a tamperei programból eredő, folyamatban lévő munkára, a jelenlegi cselekvési tervekre és az intézkedések első generációjának értékelésére épül. Egyúttal a szubszidiaritás, az arányosság, a szolidaritás, valamint a tagállamok különböző jogrendszerei és hagyományai tiszteletének általános elvein is alapul.

Az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés (a továbbiakban: az alkotmányos szerződés) iránymutatással szolgált a célkitűzések szintjének meghatározásakor, a Tanács intézkedéseire azonban mindaddig a meglévő Szerződések szolgáltatnak jogalapot, amíg az alkotmányos szerződés hatályba nem lép. Ennek megfelelően sor került a különböző politikai területek megvizsgálására annak meghatározása érdekében, hogy elkezdődhet-e az előkészítő munka és a tanulmányok készítése, azért, hogy az alkotmányos szerződésben meghatározott intézkedéseket azonnal végre lehessen hajtani, amint a szerződés hatályba lép.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményében, valamint az alkotmányos szerződés II. részében rögzített alapjogi chartában, beleértve a magyarázó megjegyzéseket, valamint a menekültekről szóló genfi egyezményben biztosított alapvető jogokat maradéktalanul tiszteletben kell tartani. Ugyanakkor a többéves program célja az állampolgárok javát szolgáló valódi és jelentős fejlődés elérése a kölcsönös bizalom erősítése és a közös politikák előmozdítása terén.

2. Az alapvető jogok védelme

A chartának az alkotmányos szerződésbe való beillesztése, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez való csatlakozás által az Unió — intézményeivel együtt — jogi kötelezettséget vállal arra, hogy tevékenységének minden területén nem csak tiszteletben tartja az alapvető jogokat, hanem aktívan elő is segíti azok tiszteletben tartását.

Ebben az összefüggésben, az Európai Tanács — emlékeztetve a rasszizmus, az antiszemitizmus és az idegengyűlölet valamennyi formájának ellenzése mellett, 2003 decemberében kifejezett szilárd elkötelezettségére — üdvözli a Bizottságnak a Rasszizmus és Idegengyűlölet Európai Megfigyelőközpontja megbízásának egy emberi jogi ügynökségre történő kiterjesztéséről szóló közleményét

3. Végrehajtás és értékelés

A Bizottság tamperei programról készített értékelése¹ egyértelműen rámutatott, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben valamennyi intézkedéstípus esetében megfelelő és jól ütemezett végrehajtásra és értékelésre van szükség.

¹ COM(2004) 401 végleges

Létfontosságú, hogy az Európai Tanács 2005-ben olyan gyakorlati módszereket dolgozzon ki, amelyek valamennyi politikai területen biztosítják a jól ütemezett végrehajtást: a nemzeti hatóságok forrásainak bevonásával járó intézkedésekhez megfelelő tervekkel kell biztosítani, amelyek lehetővé teszik a hatékonyabb végrehajtást, továbbá a végrehajtás időtartamának szorosabb kapcsolatban kell állnia az adott intézkedés összetettségi fokával. A végrehajtás során a Bizottság által a Tanács részére készített rendszeres értékelő jelentések ösztönzőleg hatnának a tagállami intézkedésekre.

Az Európai Tanács véleménye szerint a valamennyi intézkedés végrehajtását, illetve hatásait kísérő értékelés kulcsfontosságú az uniós intézkedések hatékonysága szempontjából. A 2005. július 1-jétől készítendő értékeléseknek szisztematikusnak, objektívnek, pártatlannak és hatékonynak kell lenniük, ugyanakkor nem róhatnak túlzott közigazgatási terhet a nemzeti hatóságokra és a Bizottságra. Az adott intézkedés működésének megfigyelésére, és a végrehajtása és/vagy alkalmazása során felmerülő problémák orvoslását célzó javaslattételre kell irányulniuk. A Bizottság éves értékelő jelentést készít az elfogadott intézkedésekről, melyet a Tanácshoz nyújt be, és amelyről az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamentet tájékoztatja.

Az Európai Tanács felkéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen az Európai Parlamentnek és a nemzeti parlamenteknek az Eurojust tevékenységének értékelésében és az Europol tevékenységének alapos vizsgálatában játszott szerepével kapcsolatos javaslatokat, és azokat az alkotmányos szerződés hatályba lépését követően terjessze be.

4. Felülvizsgálat

Mivel a program időtartama magában foglalja az alkotmányos szerződés hatálybalépésének időpontját, végrehajtásának felülvizsgálata hasznosnak tekinthető. Ezért az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy az alkotmányos szerződés hatálybalépésekor (2006. november 1.) tegyen jelentést az elért eredményekről, és fogalmazzon meg javaslatot a program szükséges kiegészítéseiről, tekintettel a hatálybalépés következtében megváltozó jogalapra.

III. KONKRÉT IRÁNYMUTATÁSOK

1. A SZABADSÁG ERŐSÍTÉSE

1.1. Uniós polgárság

Az EU valamennyi polgárának a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga az uniós állampolgárság központi joga. Az uniós állampolgárság gyakorlati jelentőségét az e területre vonatkozó közösségi jogot kodifikáló, azt tisztázó és egyszerűsítő 2004/38/EK¹ irányelv teljes körű végrehajtása meg fogja erősíteni. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy amennyiben szükséges, 2008-ban nyújtson be jelentést a Tanács és az Európai Parlament részére, olyan intézkedésekre vonatkozó javaslatok kíséretében, amelyek az uniós állampolgárok számára hasonló feltételek között teszik lehetővé az Európai Unión belüli mozgást, mint amilyeneket a különböző tagállamok állampolgárai élveznek a saját országukban való helyváltoztatás vagy tartózkodási hely változtatás során a közösségi jog alapelveivel összhangban.

Az Európai Tanács arra ösztönzi az Unió intézményeit, hogy hatáskörük keretein belül tartsanak fenn nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet az érdekképviselői szervezetekkel és a civil társadalommal, valamint mozdítsák elő és könnyítsék meg a polgárok részvételét a közéletben. Az Európai Tanács különösen a Tanácsot és a Bizottságot kéri fel, hogy fordítsanak megkülönböztetett figyelmet az antiszemitizmus, a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelemre.

1.2. Menekültügyi, migrációs és határpolitika

A nemzetközi migráció folytatódni fog. Ezért átfogó megközelítésre van szükség, amely magába foglalja a migráció valamennyi szakaszát, és figyelembe veszi a migráció kiváltó okait, a belépési és befogadási politikákat, valamint a beilleszkedési és visszatérési politikákat.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint a 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről HL L 158., 2004.04.30., 77. o.

E megközelítés biztosítása érdekében az Európai Tanács felhívja a Tanácsot, a tagállamokat és a Bizottságot a migrációs és menekültügyi politikáért felelős szervek és az egyéb, e területekhez kapcsolódó politikákért felelős szervek közötti összehangolt, erőteljes és hatékony munkakapcsolatok ösztönzésére.

Az európai menekültügyi és migrációs politika folyamatban lévő fejlődését a migrációs jelenségek minden vonatkozását felölelő közös elemzésre kell alapozni. A valamennyi releváns migrációs fejleményre kiterjedő naprakész információk és adatok gyűjtésének, szolgáltatásának, cseréjének és hatékony felhasználásának megerősítése kulcsfontossággal bír.

A menekültügyre, a migrációra és a határookra vonatkozó közös politika kidolgozásának második szakasza 2004. május 1-jén kezdődött el. E folyamatnak a szolidaritáson és a méltányos hatáskörmegosztáson/a felelősség igazságos elosztásán, ideértve a pénzügyi vonatkozásokat is, valamint a tagállamok közötti szorosabb gyakorlati együttműködésen kell alapulnia: technikai segítségnyújtáson, képzésen és információcserén, valamint a rendelkezések megfelelő és időben történő végrehajtásának és alkalmazásának ellenőrzésén csakúgy, mint a jogszabályok harmonizációján.

Az Európai Tanács, figyelembe véve a Bizottság értékelését és az Európai Parlament erőteljes álláspontját és ajánlását¹, felkéri a Tanácsot, hogy közvetlenül az Európai Tanáccsal történő hivatalos konzultációt követően és legkésőbb 2005. április 1-jei határidővel az EKSz. 67. cikkének (2) bekezdése értelmében hozzon határozatot az EKSz. 251. cikkében meghatározott eljárásnak a IV. cím valamennyi rendelkezésére — a jogszerű migráció kivételével — történő alkalmazása érdekében, a szabadság erősítése érdekében, a Nizzai Szerződésre is figyelemmel.

1.3. Közös Európai Menekültügyi Rendszer

A Közös Európai Menekültügyi Rendszer második szakaszának célja a közös menekültügyi eljárás, valamint a menedékjogot nyert, illetve kiegészítő védelemben részesült személyek számára biztosított egységes jogállás létrehozása. A rendszer második szakasza a menekültekről szóló genfi egyezmény és az egyéb vonatkozó szerződések teljes és mindenre kiterjedő alkalmazásán alapul, és az első szakasz során elfogadott jogi eszközök részletes és teljes körű értékelésére épül.

¹ P6 TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004

Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat az első szakasz késedelem nélküli, teljes körű végrehajtására. Ezzel kapcsolatban a Tanácsnak a lehető legrövidebb időn belül egyhangúlag el kell fogadnia a menekültügyi eljárásokról szóló irányelvet az EKSz. 67. cikkének (5) bekezdésével összhangban. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot az első szakasz jogi eszközei értékelésének 2007-ben történő lezárására, és a második szakasz eszközeinek és intézkedéseinek a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez 2010 vége előtti elfogadás céljából történő benyújtására. E folyamat keretében az Európai Tanács felkéri a Bizottságot egy tanulmány benyújtására a menedékjog iránti kérelmek Unión belüli egységes elbírálásának megfelelőségéről, lehetőségeiről, és nehézségeiről, valamint jogi és gyakorlati vonatkozásairól. Egy az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosával (UNHCR) szoros együttműködésben készített önálló tanulmánynak továbbá meg kell vizsgálnia a menedékjog iránti kérelmeknek az EU területén kívüli egységes elbírálásával járó előnyöket, annak megfelelőségét és kivitelezhetőségét, a Közös Európai Menekültügyi Rendszert kiegészítve és a vonatkozó nemzetközi szabványoknak megfelelően.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a gyakorlati és kollaboratív együttműködés megkönnyítése érdekében 2005-ben hozzák létre a megfelelő, a tagállamok nemzeti menekültügyi szolgálatait is magukba foglaló struktúrákat. Így a tagállamok segítséget kapnak többek között a nemzetközi védelem iránti kérelmek értékelésére vonatkozó egységes eljárás kialakításában, és a származási országokra vonatkozó információk közös összeállításában, értékelésében és alkalmazásában, valamint a menekültügyi rendszerükre és befogadási képesséjükre — többek között földrajzi elhelyezkedésükből adódóan — nehezedő fokozott nyomás kezelésében. A közös menekültügyi eljárás létrehozását követően egy értékelés alapján ezeket a struktúrákat a tagállamok közötti, Közös Európai Menekültügyi Rendszerrel kapcsolatos együttműködés minden formáját szolgáló európai támogatási hivatallá kell átalakítani.

Az Európai Tanács üdvözli az új Európai Menekültügyi Alap 2005–2010 közötti időszakra történő létrehozását, és hangsúlyozza, hogy a közös menekültügyi eljárás létrehozásának közeledtével sürgős szükség van arra, hogy a tagállamok megfelelő menekültügyi rendszert és befogadó létesítményeket tartsanak fenn. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy különítsen el a már meglévő közösségi alapokból a tagállamoknak a menedékjog iránti kérelmek elbírálásában és a harmadik országok különböző kategóriákba tartozó állampolgárainak befogadásában való támogatására. Az Európai Tanács továbbá felkéri a Tanácsot e kategóriáknak a 2005-ben benyújtandó bizottsági javaslat alapján történő kijelölésére.

1.4. A legális migráció és az illegális foglalkoztatás elleni küzdelem

A legális migráció fontos szerepet fog játszani az európai tudásalapú gazdaság megerősítésében és a gazdasági fejlődés elősegítésében, és ezáltal hozzájárulva a lisszaboni stratégia végrehajtásához. A harmadik országokkal fenntartott partnerségi kapcsolatokban szintén szerepet játszhat.

Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy a befogadandó migráns munkavállalók számának meghatározása a tagállamok hatásköre. Az Európai Tanács figyelemmel a munkaerő-migrációról szóló zöld könyvről folytatott tárgyalások eredményére, a tagállamok legmegfelelőbb gyakorlatára és azok jelentőségére a lisszaboni stratégia végrehajtásában, felkéri a Bizottságot, hogy 2005 vége előtt nyújtson be tervet a legális migrációra vonatkozó politikáról, beleértve az olyan befogadási eljárásokat, amelyek képesek gyorsan alkalmazkodni a munkaerőpiacon jelen lévő migráns munkaerő iránti keresletben megfigyelhető ingadozásokhoz.

Mivel az informális gazdaság, illetve az illegális foglalkoztatás az illegális bevándorlókat az adott országba vonzó tényezőként hathat, és kizsákmányoláshoz vezethet, az Európai Tanács felkéri a tagállamokat, hogy valósítsák meg az európai foglalkoztatási stratégiában az informális gazdaság visszaszorítására vonatkozóan meghatározott célkitűzéseket.

1.5. Harmadik országok állampolgárainak beilleszkedése

Társadalmaink stabilitásának és kohéziójának előnyére válik a jogszerűen tartózkodó, harmadik országbeli állampolgárok és leszármazottaik sikeres beilleszkedése. E célkitűzés elérésének érdekében elengedhetetlen a hatékony politikák kialakítása és egyes csoportok elszigetelődésének megelőzése. Ezért rendkívül fontos az érdekeltek helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten történő bevonására építő, átfogó megközelítés alkalmazása.

Az Európai Tanács, amellet, hogy elismeri az EU-ban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokkal való méltányos elbánás terén tett előrelépéseket, olyan egyenlő esélyek megteremtésére szólít fel, amelyek lehetővé teszik ezen állampolgárok társadalomban való teljes körű részvételét. A beilleszkedés akadályait meg kell szüntetni.

Az Európai Tanács hangsúlyozza a nemzeti beilleszkedési politikák és az e területre vonatkozó uniós kezdeményezések fokozottabb összehangolásának szükségességét. E tekintetben létre kell hozni a beilleszkedésre vonatkozó egységes európai keretrendszer alapjául szolgáló közös alapelveket.

Az említett, a beilleszkedéshez kapcsolódó valamennyi politikai területet összekapcsoló elveknek tartalmaznia kell legalább az alábbi szempontokat: A beilleszkedés:

- folyamatos, kétirányú folyamat, amely mind a jogszerűen tartózkodó, harmadik országbeli állampolgárok, mind a fogadó ország bevonásával zajlik;
- magában foglalja a megkülönböztetés-mentesség politikáját, de azon túlra is kiterjed;
- magában foglalja az Európai Unió alapvető értékei és az alapvető emberi jogok tiszteletét;
- bizonyos alapvető készségeket követel a társadalomban való részvétel érdekében;
- a kölcsönös megértés javítása érdekében támaszkodik a társadalom valamennyi tagja között közös fórumokon és tevékenységekben megvalósuló gyakori kölcsönhatásra és interkulturális párbeszédre;
- kiterjed számos politikai területre, köztük a foglalkoztatásra és az oktatásra is.

A EU-ban a jövőbeli kezdeményezések alapjait olyan keretrendszer alkotja majd, amely e közös alapelvekre épül, valamint világos célokra és értékelési eszközökre támaszkodik. Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat, a Tanácsot és a Bizottságot, hogy ösztönözzék a beilleszkedésre vonatkozó tapasztalatok és információk strukturális cseréjét, amelyhez támogatást nyújt egy az Interneten kialakított, széles körben hozzáférhető honlap.

1.6. A menekültügy és a migráció külső dimenziója

1.6.1. Kapcsolatok harmadik országokkal

A menekültügy és a migráció természetükből adódóan nemzetközi szintű ügyek. Az EU politikájának célja, hogy — teljes partnerségi kapcsolat keretében és szükség esetén a meglévő közösségi pénzalapok felhasználásával — segítséget nyújtson a harmadik országoknak azon erőfeszítéseikben, amelyek a migrációkezelés és a menekültvédelem képességének javítását, az illegális bevándorlás megakadályozását és az ellene való küzdelmet, a migráció jogszerű módjairól való tájékoztatást, a menekülthelyzetnek a tartós megoldásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása általi megoldását, a határellenőrzési képesség javítását, az okmányok biztonságának megerősítését és a kitoloncolás problémájának kezelését célozzák.

Az Európai Tanács elismeri, hogy a nem megfelelően kezelt migrációs hullámok humanitárius katasztrófákhoz vezethetnek. Az Európai Tanács mélységes aggodalmát fejezi ki azon emberi tragédiákkal kapcsolatban, amelyek az EU-ba való illegális belépési kísérletek eredményeként a földközi-tengeri térségben történnek. Az Európai Tanács valamennyi államot felkéri a további tragédiák megakadályozása érdekében történő együttműködés erősítésére.

Az Európai Tanács felhívja a Tanácsot és a Bizottságot a migráció kérdésének az EU harmadik országokkal fenntartott jelenlegi és jövőbeli kapcsolataiba való teljes körű integrálását célzó folyamat folytatására. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a migráció kérdésének az országos és regionális stratégiai dokumentumokba való integrálását valamennyi érintett harmadik állam esetében fejezze be 2005. tavaszáig.

Az Európai Tanács elismeri annak szükségességét, hogy az EU a harmadik országokkal kialakított partnerség keretében a megosztott felelősség szellemében járuljon hozzá egy hozzáférhetőbb, méltányosabb és hatékonyabb nemzetközi védelmi rendszerhez, és hogy a lehető legkorábbi szakaszban hozzáférhetővé tegye a védelmet és a tartós megoldásokat. Az Európai Tanács arra ösztönzi a származási- és tranzitrégiókba tartozó országokat, hogy erősítsék meg menekültvédelmi kapacitásukat. Ebben a tekintetben az Európai Tanács felhívja a harmadik országokat, hogy csatlakozzanak a menekültekről szóló genfi egyezményhez, és tartsák be annak rendelkezéseit.

1.6.2. Partnerség a származási országokkal és régiókkal

Az Európai Tanács üdvözli a tartós megoldásokhoz való hozzáférés javításáról szóló bizottsági közleményt¹ és felkéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki EU regionális védelmi programokat az érintett harmadik országokkal partnerségben, illetve konzultálva és szorosan együttműködve az ENSZ menekültügyi főbiztosával (UNHCR). Ezek a programok a 2005 vége előtt elindítandó kísérleti védelmi programok során szerzett tapasztalatra fognak épülni. Számos fontos eszközt foglalnak majd magukban, amelyek elsősorban a kapacitás-kiépítésre összpontosítanak, illetve tartalmaznak egy közös hazatelepülési programot azon tagállamok számára, amelyek részt kívánnak venni ilyen programban.

¹ COM(2004)410 végleges

A migrációt, a fejlesztési együttműködést és a humanitárius segítségnyújtást összekapcsoló politikáknak koherensnek kell lenniük, és azokat a származási országokkal és régiókkal fenntartott partnerség és párbeszéd keretében kell kidolgozni. Az Európai Tanács üdvözlí az eddig elért előrelépést, és felkéri a Tanácsot arra, hogy dolgozza ki ezen politikákat, különös hangsúllyal a kiváltó okokra, az adott országból történő elköltözést indokló tényezőkre és a szegénység enyhítésére, továbbá felhívja a Bizottságot, hogy 2005 tavaszáig nyújtson be konkrét és gondosan kidolgozott javaslatokat.

1.6.3. Partnerség a tranzitországokkal és -régiókkal

A tranzitországokra vonatkozóan az Európai Tanács hangsúlyozza a fokozott együttműködés és kapacitás-kiépítés szükségességét, az EU-nak mind a déli, mind a keleti határainál, annak érdekében, hogy ezek az országok jobban kezelhessék a migrációt, és megfelelő védelmet tudjanak nyújtani a menekülteknek. A nemzeti menekültügyi rendszerek kapacitás-kiépítésének, a határellenőrzésnek, valamint a migrációs kérdésekben való szélesebb körű együttműködésnek a támogatása biztosított lesz mindazon országok számára, amelyek valós elkötelezettséget mutatnak a menekültekről szóló genfi egyezményben foglalt kötelezettségeik teljesítésére.

Az európai szomszédsági és partnerségi eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat¹ stratégiai keretet biztosít a menekültügyel és a migrációval kapcsolatos, a szomszédos országokkal, többek között a földközi-tengeri térség országaival való együttműködés és párbeszéd elmélyítésének, valamint az új intézkedések kezdeményezésének. Ezzel kapcsolatban az Európai Tanács 2005 vége előtt jelentést vár az elért előrelépésről és eredményekről.

1.6.4. Kitoloncolási és visszafogadási politika

Azoknak a menekülteknek, akiknek nincs vagy már nincs joguk jogszerűen az EU-ban tartózkodni, önkéntes alapon, vagy szükség esetén kötelezően vissza kell térniük. Szükség esetén akaratuk ellenére is vissza kell őket küldeni. Az Európai Tanács olyan hatékony kitoloncolási és hazatelepítési politika létrehozására szólít fel, amely közös előírásokon alapszik, annak érdekében, hogy az érintett személyek emberséges módon, és emberi jogaik és méltóságuk teljes mértékű tiszteletben tartása mellett térhessenek vissza.

¹ COM (2004) 628 végleges

Az Európai Tanács lényegesnek tartja, hogy a Tanács 2005 elején megkezdje a vitát a kitoloncolási eljárásokra vonatkozó minimumszabályokról, beleértve a hatékony nemzeti kiutasítási erőfeszítéseket támogató minimumszabályokat is. A javaslatnak figyelembe kell vennie a közrend és közbiztonság védelmére vonatkozó különleges megfontolásokat is. A kitoloncolási politika és a Közösség harmadik országokkal fennálló külkapcsolatainak valamennyi egyéb vonatkozása között koherens megközelítésre van szükség, csakúgy, mint ahogyan az útlevéllal vagy más személyazonosító okmánnyal nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárok problémája is külön hangsúlyt érdemel.

Az Európai Tanács az alábbiakra szólít fel:

- szorosabb együttműködés és kölcsönös technikai segítségnyújtás;
- egy európai visszatérési alap előkészítő szakaszának megkezdése;
- közös, integrált, ország-és régióspecifikus kitoloncolási programok;
- az Európai Visszatérési Alap felállítása 2007-ig, az előkészítő szakasz értékelését is figyelembe véve;
- a közösségi visszafogadási megállapodások időben történő megkötése;
- a közös visszafogadási politikaért felelős különleges képviselő Bizottság általi haladéktalan kinevezése.

1.7. Migrációs hullámok kezelése

1.7.1. Határellenőrzés és küzdelem az illegális bevándorlás ellen

Az Európai Tanács hangsúlyozza a belső határellenőrzések mihamarabbi megszüntetésének, a külső határok integrált irányítási rendszere további fokozatos létrehozásának, valamint az Unió külső határai ellenőrzése és őrzete megerősítésének fontosságát. Ebben a tekintetben kiemelendő a tagállamok közötti szolidaritás és a felelősség méltányos megosztásának — ideértve a pénzügyi vonatkozásokat is — szükségessége.

Az Európai Tanács felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat — feltéve, hogy a schengeni vívmányok alkalmazásának valamennyi követelménye teljesült, és a Schengeni Információs Rendszer (SIS II) 2007-ben történő működésbe lépése után — a lehető leghamarabb hozzanak meg minden szükséges intézkedést a belső határellenőrzés megszüntetésének lehetővé tétele érdekében. E célkitűzés elérése érdekében a nem SIS II vonatkozású közösségi vívmányok végrehajtásának értékelése 2006 első felében megkezdődhet.

Az Európai Tanács üdvözli a Külső Határoknál az Operatív Együttműködés Irányításáért Felelős Európai Ügynökség 2005. május 1-jei létrehozását. Felkéri a Bizottságot, hogy 2007 vége előtt nyújtson be értékelést a Tanácsnak az Ügynökségről. Az értékelésnek tartalmaznia kell az Ügynökség feladatainak felülvizsgálatát, valamint annak értékelését, hogy az Ügynökségnek kell-e a határellenőrzés más vonatkozásaival is foglalkoznia, beleértve a vámszervekkel és egyéb illetékes hatóságokkal való, a termékekkel kapcsolatos biztonsági ügyekre vonatkozó megerősített együttműködést is.

A külső határok ellenőrzése és őrzete a nemzeti határellenőrzési hatóságok hatáskörébe tartozik. Ugyanakkor azon tagállamok támogatása érdekében, amelyekben a hosszú vagy nehézséget okozó külső határszakaszok ellenőrzése és őrzete különleges követelményeket támaszt, valamint olyan esetekben, amikor ezeken a határokon a tagállamok kivételes migrációs nyomásból adódó, különleges és előre nem látható körülményekkel szembesülnek, az Európai Tanács:

- felkéri a Tanácsot olyan nemzeti szakértőkből álló csoportok létrehozására, amelyek gyors technikai és operatív segítséget tudnak nyújtani az azt igénylő tagállamoknak, az irányítási ügynökség által végzett megfelelő kockázatelemzést követően és annak keretében eljárva, az ilyen csoportok megfelelő hatásköreiről és támogatásáról szóló, 2005. során benyújtandó bizottsági javaslat alapján;
- felkéri a Tanácsot és a Bizottságot egy közösségi határellenőrzési alap legkésőbb 2006 végéig történő létrehozására;
- felkéri a Bizottságot, hogy — a tagállami szakértők teljes körű bevonásának biztosítása érdekében — a belső határok ellenőrzésének megszüntetését követően azonnal nyújtson be javaslatot a fennálló schengeni értékelési mechanizmus felügyeleti mechanizmussal történő kiegészítésére vonatkozóan, beleértve az előre be nem jelentett ellenőrzéseket is.

Az Ügynökség feladatai fent előirányzott felülvizsgálatának, és különösen a nemzeti szakértőkből álló csoportok működésére vonatkozó értékelésnek ki kell térnie az európai határőrizeti rendszer létrehozásának megvalósíthatóságára is.

Az Európai Tanács felkéri a tagállamokat, hogy javítsák a migrációs útvonalakra, a csempész- és a kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az e területen működő bűnözői hálózatokra vonatkozó közös elemzéseket, többek között a határirányítási ügynökség keretében, illetve szoros együttműködésben az Europollal és az Eurojusttal. Az Európai Tanács továbbá felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy biztosítsák az érintett harmadik országokban a bevándorlási összekötő hálózatok szilárd alapokon történő létrehozását. Ezzel kapcsolatban az Európai Tanács üdvözli a tagállamoknak az önkéntes alapon, a nemzeti és nemzetközi joggal összhangban történő tengeri együttműködésre, különösen a mentési műveletekre irányuló kezdeményezését, esetlegesen a harmadik országokkal történő jövőbeni együttműködést is beleértve.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy 2005-ben dolgozzon ki egy tervet az emberkereskedelem megakadályozására és az ellene való küzdelemre vonatkozó közös szabályok, legjobb gyakorlatok és mechanizmusok kidolgozására tekintettel.

1.7.2. Biometria és információs rendszerek

A migrációs hullámok kezelését — beleértve az illegális bevándorlás elleni küzdelmet — erősíteni kell egy olyan, biztonsági intézkedésekből álló folyamat létrehozásával, amely hatékonyan kapcsolja össze a vízumigénylési eljárásokat és a külső határátkelőhelyeknél a be- és kilépési eljárásokat. Az ilyen intézkedések fontosak a bűncselekmények, különösen a terrorizmus megelőzése és ellenőrzése tekintetében is. Ennek elérése érdekében egységes uniós szemléletre és összehangolt megoldásokra van szükség a biometrikus azonosítókra és adatokra vonatkozóan.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy vizsgálja meg az EU információs rendszereinek az illegális bevándorlás kezelésében és a határellenőrzés javításában elért hatékonyságának és kölcsönös átjárhatóságának, valamint ezen rendszerek irányításának maximalizálási lehetőségeit, a Schengeni Információs Rendszer (SIS II), a Vízuminformációs Rendszer (VIS) és az EURODAC közötti kölcsönös átjárhatóságról szóló, 2005 során közzéteendő bizottsági közlemény alapján, figyelembe véve a bűnüldözési célok és az egyének alapvető jogainak védelme közti helyes egyensúly megtalálásának szükségességét.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák azon törekvéseiket, amelyek a biometrikus azonosítók útiokmányokba, vízumokba, tartózkodási engedélyekbe, uniós polgárok útlevelébe és információs rendszerekbe történő haladéktalan beillesztését célozzák, és készüljenek fel a nemzeti személyazonosító igazolványok minimumszabályainak kidolgozására, az ICAO-szabványokat is figyelembe véve.

1.7.3. Vízumpolitika

Az Európai Tanács hangsúlyozza a közös vízumpolitikának egy többretegű rendszer részeként való továbbfejlesztése szükségességét, amelynek célja a legális utazás megkönnyítése és az illegális bevándorlás kezelése a nemzeti jogszabályok, valamint a helyi konzuli képviseletek eljárási gyakorlatának további harmonizálásán keresztül. Hosszú távon közös vízumirodákat kell létrehozni, figyelembe véve az európai külügyi szolgálat létrehozásáról szóló tanácskozásokat is. Az Európai Tanács üdvözli a tagállamok egyéni kezdeményezéseit, amelyek önkéntes alapon együttműködnek a vízumkiadáshoz szükséges személyi állomány és eszközök egységesítése érdekében.

Az Európai Tanács

- felkéri a Bizottságot, hogy első lépésként tegyen javaslatot a szükséges módosításokra a vízumpolitikák további megerősítése érdekében, és 2005-ben nyújtson be javaslatot a többek között a Vízuminformációs Rendszer (VIS) fejlesztéséhez kapcsolódó lehetséges szinergiákra összpontosító közös igénylési központok létrehozására vonatkozóan, valamint vizsgálja felül a Közös Konzuli Utasítást, és legkésőbb 2006 elejéig terjessze elő a megfelelő javaslatot.
- hangsúlyozza a VIS gyors végrehajtásának fontosságát, kezdve többek között az alfanumerikus adatok és fényképek 2006 végéig, és a biometria legkésőbb 2007 végéig történő beillesztésével;
- felkéri a Bizottságot, hogy haladéktalanul nyújtsa be a VIS végrehajtásával kapcsolatban elfogadott ütemezés tiszteletben tartásához szükséges javaslatot;
- felhívja a Bizottságot, hogy folytassa erőfeszítéseit annak érdekében, hogy valamennyi tagállam polgárai a lehető legrövidebb időn belül rövid távú tartózkodásra jogosító vízum nélkül utazhassanak valamennyi olyan harmadik országba, amelynek állampolgárai vízum nélkül utazhatnak az EU-ba;

- felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy egy közös megközelítés kialakítása céljából vizsgálják meg, vajon az EK visszafogadási politikája keretében szerencsés lenne-e eseti alapon megkönnyíteni a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok harmadik országok állampolgárai számára való kiállítását, — amennyiben lehetséges és kölcsönösségi alapon — a migrációval kapcsolatos kérdéseket is magában foglaló valós külkapcsolati partnerség részeként.

2. A BIZTONSÁG MEGERŐSÍTÉSE

2.1 Az információcsere javítása

Az Európai Tanácsnak meggyőződése, hogy a szabadságnak, a biztonságnak és a jog érvényesülésének megerősítése újít szemléletet követel a bűnüldözési információk határokon átnyúló cseréje tekintetében. A pusztá tény, hogy az információ határokon lép át, nem lehet többé akadály.

2008. január 1-jei hatállyal az ilyen információk cseréjét a hozzáférhetőség elve tekintetében a lentebb meghatározott feltételeknek kell irányítaniuk, ami azt jelenti, hogy az Unió egész területén, amennyiben egy bűnüldözési tisztviselőnek az egyik tagállamban feladatainak végrehajtásához információra van szüksége, megkaphatja azt egy másik tagállamból, és a másik tagállam azon bűnüldözési ügynöksége, amelynek a szóban forgó információ birtokában van, a kérvényezett célra rendelkezésre fogja azt bocsátani, figyelembe véve az adott államban zajló vizsgálatok követelményeit.

A folyamatban levő munka¹ sérelme nélkül az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy legkésőbb 2005 végéig nyújtsa be a hozzáférhetőség elvének végrehajtására vonatkozó javaslatait, amelyekben az alábbi kulcsfontosságú feltételeket szigorúan be kell tartani:

- az információcserére kizárólag jogszerű feladatok végrehajtása céljából kerülhet sor;
- a kicserélendő adatok sértetlenségét biztosítani kell;
- védelmet kell biztosítani az információforrások számára, és biztosítani kell az adatok titkosságát a csere valamennyi szakaszában és azt követően is;

¹ Kerethatározat-tervezet az Európai Unió tagállamai bűnüldözési hatóságai közötti, különösen a súlyos bűncselekményekre, köztük a terroristacselekményekre vonatkozó információk és bűnüldözési operatív információk cseréjének leegyszerűsítéséről, COM(2004) 221 végleges.

- biztosítani kell az adatokhoz való hozzáférés egységes szabályainak, valamint az egységes technikai szabályoknak az alkalmazását;
- biztosítani kell az adatvédelem tiszteletben tartásának felügyeletét, és az információcserét megelőző és azt követő megfelelő ellenőrzést;
- az egyéneket meg kell védeni az adatokkal való visszaéléstől, illetve joguk van a helytelen adatok helyesbítését kérni.

Az információcsere egyes módszereinek alkalmazásakor teljes mértékben fel kell használni az új technológiát, és azokat mindig az adott információ típusához kell igazítani, amennyiben szükséges, a nemzeti adatbázisokhoz történő kölcsönös hozzáférés vagy azok kölcsönös átjárhatósága útján, illetve a már létező központi uniós adatbázisokhoz, mint például a SIS-hez való, az Europol számára is elérhető közvetlen (on-line) hozzáférés biztosításával. Az új központi európai adatbázisok kizárólag olyan tanulmányok alapján hozhatók létre, amelyek alapján kimutatható, hogy értéktöbbletet jelentenek.

2.2. Terrorizmus

Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy a terrorizmus hatékony megakadályozása és az ellene való hatékony küzdelem — az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett — megkívánja a tagállamoktól, hogy intézkedéseiket ne csupán saját biztonságuk megőrzésére korlátozzák, hanem az Unió egészének biztonságát tartásuk szem előtt.

Mint cél, ez az alábbiakat jelenti:

- a tagállamok hírszerzési és biztonsági szolgálataik hatásköreit nem kizárólag a saját biztonságukat érintő fenyegetések elleni fellépésre használják fel, hanem szükség esetén a többi tagállam belső biztonságának védelmére is;
- az egyik tagállam szolgálatainak rendelkezésére álló, más tagállamok belső biztonságát érintő fenyegetésre vonatkozó információt azonnal e tagállamok illetékes hatóságának tudomására hozzák;
- a terrorista fenyegetésekkel kapcsolatosan biztonsági szolgálati felügyelet alatt álló személyek és áruk esetében a tagállamok biztosítják, hogy azok határátlépése miatt nem történik fennakadás a felügyeletükben.

Rövid távon az Európai Tanács 2004. március 25-i nyilatkozatának valamennyi elemét és az EU terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó cselekvési tervét továbbra is teljes körűen végre kell hajtani, nevezetesen fokozni kell az Europol és az Eurojust felhasználását, továbbá az Európai Tanács felhívja az EU terrorizmusellenes koordinátorát az előrelépés ösztönzésére.

Ebben az összefüggésben az Európai Tanács emlékeztet arra, hogy a Bizottságot felkérte egy, az utasok adatainak a határok és a légi közlekedés biztonságát és egyéb bűnüldözési célokat szolgáló felhasználására vonatkozó, közös uniós megközelítésre irányuló javaslat benyújtására¹.

A biztonsági szolgálatok közötti információcsere magas szintjét fenn kell tartani. Ugyanakkor javítani kell azt, figyelembe véve a hozzáférhetőség fenti 2.1. bekezdésben meghatározott átfogó elvét, illetve a biztonsági szolgálatok munkamódszereire vonatkozó különleges körülményeket, mint például az információforrás védelmének szükségességét és az adatok információcsere után is fenntartott titkosságát.

2005. január 1-jei hatállyal a SitCen a tagállamok hírszerzési és biztonsági szolgálataitól, illetve szükség esetén az Europoltól kapott információk alapján stratégiai elemzést biztosít a Tanácsnak a terrorista fenyegetésről.

Az Európai Tanács hangsúlyozza a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre irányuló intézkedések fontosságát. Az Európai Tanács bizakodva várja, hogy elemezhesse a főtitkár/főképviseelő és a Bizottság által a 2004. decemberi ülésén benyújtandó összefüggő, teljes körű megközelítést. E stratégiában javaslatokat kell tenni a már létező eszközök, mint például a gyanús pénzügyi tranzakciók figyelemmel kísérése és a vagyoni eszközök befagyasztása javításának módozataira, és új eszközökre kell javaslatot tenni a készpénzes tranzakciók, és az azokban részt vevő intézmények vonatkozásában.

Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy tegyen a robbanóanyagok tárolása és szállítása biztonságának javítását célzó, valamint az ipari és vegyi prekursorok nyomunkövetőségének biztosítására irányuló javaslatokat.

¹ A terrorizmus elleni küzdelemről szóló, 2004. március 25-én elfogadott nyilatkozat, 7906/04.

Az Európai Tanács hangsúlyozza a terrorizmus áldozatainak biztosított megfelelő védelem és segítségnyújtás szükségességét is.

A Tanács 2005 végéig olyan hosszú távú stratégiát dolgoz ki, amely a terrorista tevékenységek radikalizálódásához és emberi utánpótlásához hozzájáruló tényezők kezelését célozza.

Az Európai Unió számára hozzáférhető valamennyi eszközt összehangolt módon kell használni, úgy, hogy a terrorizmus kulcskérdését teljes körűen lehessen kezelni. Ennek érdekében a Tanács keretében ülésező BI miniszterek vezető szerepet játszanak, az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsa feladatainak figyelembe vételével. A Bizottság megfelelő időben felülvizsgálja a közösségi joganyagot, úgy, hogy azt a terrorizmus elleni küzdelem érdekében elfogadandó intézkedésekkel párhuzamosan lehessen elfogadni.

Az Európai Unió tovább mélyíti a szabadság, az igazságosság és a jog érvényesülésén alapuló térség külső dimenziójában a terrorizmus elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit. Ebben az összefüggésben az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy az Európával és az európai határirányítási ügynökséggel szoros kapcsolatban hozzon létre egy, a terrorizmus elleni küzdelme és annak megelőzése, valamint a határellenőrzés nemzeti szakértőiből álló hálózatot, amely készen áll majd arra, hogy megfeleljen a harmadik országokban hatóságaik képzése és oktatása keretében felmerülő, technikai segítségnyújtás iránti igényeknek.

Az Európai Tanács felhívja a Bizottságot, hogy növelje a terrorizmusellenes kapacitás építési projektek támogatását a harmadik országokban, és biztosítsa az ezen projektek hatékony végrehajtásához szükséges szakértelmet. A Tanács továbbá felkéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy a külső segítségnyújtást szabályozó meglévő eszközök javasolt felülvizsgálatában hozza meg a megfelelő rendelkezéseket a gyors, rugalmas és célzott terrorizmusellenes segítségnyújtás érdekében.

2.3. Rendőrségi együttműködés

A határokon átnyúló szervezett és egyéb súlyos bűncselekmények, valamint a terrorizmus elleni hatékony küzdelem a tagállamok rendőrségei és vámhatóságai közötti és az Európával való fokozott, gyakorlati jellegű együttműködését és a meglévő eszközök e téren történő jobb használatát kívánja meg.

Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat, hogy az alábbi intézkedések által tegyék lehetővé az Europol számára, hogy az Eurojusttal együttműködésben kulcsszerepet játszhasson a határokon átnyúló súlyos (szervezett) bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelemben:

- a szükséges jogi eszközök 2004. végéig történő megerősítése és hatékony végrehajtása¹
- valamennyi szükséges és kiváló minőségű információ időben történő biztosítása az Europol számára
- az illetékes nemzeti hatóságok és az Europol közötti jó együttműködés ösztönzése.

2006. január 1-jei hatállyal az Europolnak „bűnözésről szóló helyzetjelentéseit” a szervezett bűnözés súlyos formáira vonatkozó éves „fenyegetésvértékelés”-sel kell felcserélnie, amelyet a tagállamoktól, az Eurojusttól és a rendőrségi vezetők munkacsoportjától kapott információk alapján készít el. A Tanács ezeket az elemzéseket éves stratégiai prioritások meghatározása céljából használja fel, amelyek iránymutatásul szolgálnak a további intézkedésekhez. Ez a következő lépés, amelyet a hírszerzésre épülő bűnüldözés módszertanának uniós szintű létrehozása és végrehajtása érdekében meg kell tenni.

A tagállamoknak az 1929-es genfi egyezmény értelmében az Europol az Unió euróhamisítási ügyekkel foglalkozó központi hivatalává kell kijelölnie.

A Tanács az alkotmányos szerződés hatályba lépése után a lehető leghamarabb és 2008. január 1-jénél nem később elfogadja az Europolról szóló, az alkotmányos szerződés III-276. cikkében meghatározott európai törvényt, figyelembe véve az Europol hatáskörébe utalt valamennyi feladatot.

A fenti időpontig az Europol az Eurojusttal kötött együttműködési megállapodást teljes mértékben felhasználva javítja működését. Az Europol és az Eurojust évente jelentést tesznek a Tanácsnak közös tapasztalataikról és a konkrét eredményekről. Ezen felül az Europol és az Eurojust ösztönzi a tagállamok közös nyomozócsoportjainak igénybe vételét és az azokban való részvételét.

¹ Europol-jegyzőkönyvek: az Europol-egyezmény 2. cikkét és a hozzá csatolt mellékletet módosításáról szóló 2000. november 30-i jegyzőkönyv (HL C 358., 2000.12.13., 1. o.), az Europolnak, szervei tagjainak, igazgatóhelyetteseinek és alkalmazottainak kiváltságairól és mentességeiről szóló, 2002. november 28-i jegyzőkönyv (HL C 312., 2002.12.16., 1. o.), valamint az Europol-egyezmény módosításáról szóló, 2003. november 27-i jegyzőkönyv (HL C 2., 2004.1.6.). A tagállamok között 2000. május 29-én létrejött kölcsönös bűnügyi jogsegélyegyezmény (HL C 197., 2000.7.12., 1. o.) és az ahhoz csatolt 2001. október 16-i jegyzőkönyv (HL C 326., 2001.11.21., 2. o.), valamint a közös nyomozócsoportokról szóló, 2002. június 13-i 2002/465/BÍ kerethatározat (HL L 162., 2002.6.20., 1. o.).

A közös nyomozócsoportok felhasználásával kapcsolatos tapasztalatok a tagállamokban korlátozottak. Az ilyen csoportok felhasználása és a bevált gyakorlatokkal kapcsolatos tapasztalatcsere ösztönzése érdekében valamennyi tagállam kijelöl egy nemzeti szakértőt.

A Tanács közös elvek alapján kidolgoz egy határokon átnyúló rendőrségi és vámügyi együttműködést. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat a schengeni vívmányoknak a határokon átnyúló operatív rendőrségi együttműködés tekintetében történő továbbfejlesztéséről.

A tagállamok az Europol segítségével hozzálátnak bűnüldözési adataik minőségének javításához. Az Europol továbbá javaslatot tesz a Tanácsnak az adatjavítás módozatairól. Az Europol információs rendszerének működtetését haladéktalanul meg kell kezdeni.

A közös nyomozási technikák kidolgozása felé vezető első lépésként az Európai Tanács felkéri a Tanácsot az alkotmányos szerződés III-257. cikkében előrevetített nyomozási technikákkal kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjének ösztönzésére, különösen a kriminalisztikai nyomozások és az információtechnológia biztonsága területén.

A tagállamok közötti rendőrségi együttműködést számos esetben hatékonyabbá tette az érintett tagállamok közötti, meghatározott témákban való együttműködés elősegítése, adott esetben közös nyomozócsoportok létrehozása által, és szükség szerint az Europol és az Eurojust támogatásával. Meghatározott határmenti területeken a bűncselekmények, valamint a közbiztonságot és a nemzetbiztonságot veszélyeztető cselekmények kezelésének egyetlen módja a szorosabb együttműködés és az összehangoltabb munka.

A rendőrségi együttműködés megerősítése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a kölcsönös bizalomra és a bizalomépítésre. A kibővített Európai Unióban határozott erőfeszítéseket kell tenni a tagállamok jogrendszerei és szervezetei működése megértésének javítása felé. A CEPOL-lal együttműködésben a Tanács és a tagállamok 2005. végéig kidolgozzák a nemzeti rendőrségi tisztviselőknek szervezett, az EU bűnüldözési együttműködésének gyakorlati kérdéseivel foglalkozó tanfolyamok szabványait és moduljait.

Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot arra, hogy — a CEPOL-lal szoros együttműködésben — 2005. végéig dolgozzon ki egy, a tagállamok jogrendszereinek és szervezetei működésének jobb megértését célzó, rendszeres csereprogramot a rendőri hatóságok számára.

Végezetül az Európai Unió belső biztonságának javítása érdekében figyelembe kell venni a külső rendőrségi műveletek tapasztalatait is.

2.4. Határokon átnyúló hatású, az Európai Unióban fellépő válságok kezelése

2003. december 12-én az Európai Tanács elfogadta az európai biztonsági stratégiát, amely egy jobb világban egy biztonságos Európát érintő globális kihívásokat, alapvető veszélyeket, stratégiai célkitűzéseket és politikai kihatásokat vázol fel. Ennek alapvető kiegészítése az Európai Unión belüli belső biztonság biztosítása, különös tekintettel a polgárainkat, a létfontosságú infrastruktúrákat, valamint a közrendet és a biztonságot befolyásoló esetleges, jelentős belső, határokon átnyúló hatású válságokra. Csak ezután biztosítható az Európai polgárok és a létfontosságú infrastruktúrák lehető legjobb védelme például egy CBRN-baleset esetén.

A határokon átnyúló válságok hatékony kezelése az Unióban nem csupán a polgári védelemmel és a létfontosságú infrastruktúrával kapcsolatos jelenlegi intézkedések megerősítését követeli meg, hanem az ilyen válságok közbiztonságot és biztonságot érintő vonatkozásainak hatékony kezelését, valamint az e területek összehangolását is.

Következésképpen az Európai Tanács felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az Unión belüli határokon átnyúló hatású válságok tekintetében ezen összehangolás kezelésére — a nemzeti hatáskörök maradéktalan tiszteletben tartása mellett — a már létező struktúráikon belül állítsanak fel egy legkésőbb 2006. július 1-jéig végrehajtandó, integrált és összehangolt uniós válságkezelő rendszereket. Ezek a rendszerek legalább a következő kérdéseket érintik: a tagállami képességek további értékelése, készletezés, képzés, közös gyakorlatok és a polgári válságkezelésre vonatkozó műveleti tervek.

2.5. Operatív együttműködés

Biztosítani kell a bűnüldöző és az egyéb szervek operatív tevékenységeinek összehangolását a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség valamennyi részében, és a Tanács által felállított stratégiai prioritások figyelemmel kísérését.

Ennek érdekében az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy tegye meg az előkészületeket az alkotmányos szerződés III-261. cikkében előrevetített belbiztonsági bizottság felállítására, különösen annak tevékenységi köre, feladatai, hatásköre és összetétele meghatározása által annak érdekében, hogy a bizottság az alkotmányos szerződés hatályba lépését követően a lehető leghamarabb létrejöhessen.

Annak érdekében, hogy időközben gyakorlati tapasztalatokat szerezhessen, az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy minden hat hónapban szervezzen közös találkozót a Bevándorlással, Határokkal és Menekültüggyel foglalkozó Stratégiai Bizottság (SCIFA) és a 36. cikk alapján létrehozott bizottság elnökei, valamint a Bizottság, az Europol, az Eurojust, az EBA, a rendőrségi vezetők munkacsoportja és a SitCEN képviselői részvételével.

2.6. Bűnmegelőzés

A bűnmegelőzés a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozására irányuló munka elengedhetetlen része. Ezért az Uniónak hatékony eszközre van szüksége ahhoz, hogy támogassa a bűncselekmények megelőzésére irányuló tagállami erőfeszítéseket. E célból az európai bűnmegelőzési hálózatot hivatásossá kell tenni és meg kell erősíteni. Mivel a megelőzés széles területre terjed ki, alapvetően azokra az intézkedésekre és prioritásokra kell összpontosítani, amelyek a tagállamok számára a leghasznosabbak. Az európai bűnmegelőzési hálózat szakértelmével és tudásával támogatja a Tanácsot és a Bizottságot a hatékony bűnmegelőzési politikák kidolgozása során.

E tekintetben az Európai Tanács üdvözli a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy európai eszközök jöjjenek létre a bűncselekményekkel és a viktimizációval, és ezek tagállami jellegzetességeivel kapcsolatos információ gyűjtése, elemzése és összehasonlítása céljából, közösen elfogadott mutatóknak tekintett nemzeti statisztikák és egyéb információforrások alapján. Az Eurostatot meg kell bízni, hogy határozza meg az ilyen adatokat, és gyűjtse be azokat a tagállamokból.

Fontos, hogy a közhasznú szervezetek és a magánvállalkozások igazgatási és egyéb intézkedések útján védelmet kapjanak a szervezett bűnözéssel szemben. A szervezett bűnözés elleni küzdelem eszközeként különös figyelmet kell fordítani a vagyontárgyakra irányuló rendszeres nyomozásokra. Fontos eszköz a köz- és magántulajdonú vállalatok közötti partnerség is. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy 2006-ban nyújtson be erre vonatkozó javaslatokat.

2.7. Szervezett bűnözés és korrupció

Az Európai Tanács üdvözli a határokon átnyúló szervezett bűnözés uniós szintű kezelésére vonatkozó stratégiai koncepció kidolgozását, és felkéri a Tanácsot és a Bizottságot e koncepció más partnerekkel — mint például az Europol, az Eurojust, a rendőrségi vezetők munkacsoportja, az EUCPN és a CEPOL — együttműködésben történő további kidolgozására és működőképessé tételére. Ebben az összefüggésben meg kell vizsgálni a korrupciót és annak a szervezett bűnözéssel való kapcsolatát érintő kérdéseket.

2.8. Európai drogstratégia

Az Európai Tanács aláhúzza annak fontosságát, hogy a kábítószer-probléma a megelőzésre, a segítségnyújtásra és a kábítószer-függőségből való rehabilitációra irányuló politika, valamint a tiltott kábítószer-kereskedelem, az előanyagok és a pénzmosás elleni küzdelemre irányuló politika közötti átfogó, kiegyensúlyozott és multidiszciplináris módon kerüljön megközelítésre, beleértve a nemzetközi együttműködés megerősítését is.

A 2005—20012-es európai drogstratégiát a 2004. decemberében üléselő Európai Tanács általi elfogadását követően beillesztik a programba.

3. A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK MEGERŐSÍTÉSE

Az Európai Tanács hangsúlyozza a polgárok Európájának létrehozására irányuló munka további fokozásának szükségességét, és az Európai Igazságügyi Térség felállításának e tekintetben játszott lényeges szerepét. Számos intézkedés megtételére már sor került. További erőfeszítéseket kell tenni az igazságszolgáltatás és az igazságügyi együttműködés igénybevételének megkönnyítésére, csakúgy, mint a kölcsönös elismerés maradéktalan alkalmazására. Különös fontossággal bír annak megvalósítása, hogy az európai országok között húzódó határok ne jelentsenek többé akadályt a polgári jogi ügyek rendezése, illetve a bírósági eljárások indítása és a polgári jogi ítéletek végrehajtása terén.

3.1. Az Európai Bíróság

Az Európai Tanács aláhúzza az Európai Bíróság fontos szerepét a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló viszonylag új térségben, és meg van győződve arról, hogy az alkotmányos szerződés jelentősen megnöveli az Európai Bíróság hatáskörét ezen a területen.

Annak biztosítására, hogy mind az európai polgárok, mind a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség érdekében a Bírósághoz jogkérdésekben benyújtott kérdésekre gyors válaszok szülessenek, lehetővé kell tenni a Bíróság számára, hogy az alkotmányos szerződés III-369. cikke követelményeinek megfelelően képes legyen a gyors válaszadásra.

Ebben az összefüggésben és az alkotmányos szerződés fényében meg kell gondolni egy olyan megoldás — adott esetben a Bíróság alapokmányainak módosítása útján történő — kidolgozását, amely a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó előzetes döntésekre irányuló kérelmek gyors és megfelelő kezelésére szolgál. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a Bírósággal folytatott konzultációt követően álljon elő egy erre vonatkozó javaslattal.

3.2. Bizalomépítés és kölcsönös bizalom

A polgári és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést a kölcsönös bizalom megerősítése és egy, a tagállami jogrendszerek sokszínűségére és az európai jog általi egységességre épülő európai igazságügyi kultúra fokozatos kidolgozása fejleszthetné tovább. A kibővített Európai Unióban a kölcsönös bizalomnak arra a bizonyosságra kell épülnie, hogy kimagasló minőségű igazságügyi rendszer áll valamennyi európai polgár rendelkezésére. A kölcsönös elismerés elvének teljes körű végrehajtását elősegítendő létre kell hozni egy, az igazságszolgáltatás területére vonatkozó uniós politikák végrehajtásának objektív és pártatlan értékelését lehetővé tevő rendszert, amely ugyanakkor teljes mértékben tiszteltben tartja a bíróságok függetlenségét, és amely valamennyi, már létező európai mechanizmussal összhangban áll.

A kölcsönös bizalom megerősítése kifejezett, az igazságügyi hatóságok és különböző jogrendszerek közötti kölcsönös megértés javítására irányuló erőfeszítéseket kíván meg. E tekintetben az Uniónak támogatnia kell az igazságügyi szervezetek és intézmények hálózatait, mint például a bírói tanácsok hálózatát, a legfelsőbb bíróságok európai hálózatát, és az európai igazságügyi képzési hálózatot.

Az igazságügyi hatóságok közötti csereprogramok megkönnyítik az együttműködést, és hozzájárulnak a kölcsönös bizalom kiépítéséhez. Az igazságügyi hatóságok képzésébe rendszeresen be kell illeszteni egy uniós összetevőt. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot egy, az alkotmányos szerződés III-269. és III-270. cikkében előrevetített és a már létező struktúrákra épülő, a polgári és büntetőügyi igazságügyi hatóságokat célzó hatékony, európai képzési hálózat létrehozására irányuló javaslat mielőbbi elkészítésére.

3.3. Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben

A fennálló jogi akadályok csökkentésével, és a nyomozások összehangolásának megerősítésével törekedni kell az együttműködés javítására. A büntetőeljárások hatékonysága növelésének érdekében — a megfelelő igazságszolgáltatás biztosítása mellett — különös figyelmet kell fordítani annak lehetőségére, hogy a határokon átnyúló, többoldalú ügyekben a büntetőeljárás egy tagállamban koncentrálódjon. A tagállami bűnüldözési hatóságok és az Europol nyomozásainak megfelelő nyomon követése érdekében elengedhetetlen a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés továbbfejlesztése.

Az Európai Tanács ebben az összefüggésben emlékeztet arra, hogy a rendőrségi együttműködésről szóló bekezdésben már említett módon haladéktalanul meg kell erősíteni és hatékonyan végre kell hajtani a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés javításához szükséges jogi eszközöket.

3.3.1. Kölcsönös elismerés

Be kell fejezni a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtására irányuló intézkedések átfogó programját, amely magában foglalja a büntetőeljárások bármely szakaszában meghozott, vagy ilyen eljárások tekintetében egyéb módon releváns igazságügyi határozatokat, mint például a bizonyítékok összegyűjtését és elfogadhatóságát, a joghatósági ütközést, a „ne bis in idem” elvét és a börtönbüntetést vagy egyéb (alternatív) szankciókat kirovó jogerős ítéleteket¹, és továbbra is figyelmet kell fordítani az ebben az összefüggésben beterjesztett további javaslatokra.

¹ HL C 12., 2001.1.15., 10-22. o.

A kölcsönös elismerésnek, mint az igazságügyi együttműködés sarokkövének a további megvalósítása maga után vonja a büntetőeljárásbeli eljárási jogok — a tagállami biztosítékok jelenlegi szintjére vonatkozó tanulmányokra épülő — egységes szabályainak kidolgozását, a tagállamok jogi hagyományainak kellő tiszteletben tartásával. Ebben az összefüggésben 2005 végéig el kell fogadni az Európai Unió területén folytatott büntetőeljárások során biztosított egyes eljárási jogokról szóló kerethatározat tervezetét.

A Tanácsnak 2005. végére el kell fogadnia egy kerethatározatot az európai bizonyításfelvételi parancsról¹. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy 2004. decemberéig — a Tanács általi, 2005. végéig történő elfogadása érdekében — terjessze be a nemzeti bűnügyi nyilvántartásokból származó információ cseréjének javítására irányuló javaslatait, különös tekintettel a szemérem elleni bűncselekmények elkövetőire. Ezt követően a Bizottság 2005. márciusában egy számítógépes információcsere-rendszerre irányuló következő javaslatot nyújt be.

3.3.2. Jogszabályok közelítése

Az Európai Tanács emlékeztet arra, hogy a határokon átnyúló vonatkozásokkal bíró büntetőügyekben a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a megkönnyítése érdekében a szerződések előrevetítik az eljárásjogi szempontokkal kapcsolatos minimumszabályok létrehozását. A büntető anyagi jogi jogszabályok közelítése ugyanezen célokat szolgálja, és a határokon átnyúló vonatkozásokkal bíró, különösen súlyos bűncselekmények területeire vonatkozik. Prioritásként kell kezelni a bűncselekmények azon területeit, amelyeket a szerződések kifejezetten megemlítenek.

A nemzeti rendszerekben való hatékonyabb végrehajtás biztosítása érdekében a Tanácson belül a BI miniszterek felelnek a bűncselekmények és a kiszabható büntetések általános meghatározásáért.

3.3.3. Az Eurojust

A határokon átnyúló szervezett és egyéb súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni hatékony küzdelem az Eurojusttal való együttműködést, a nyomozásoknak az Eurojust általi összehangolását, és adott esetben koncentrált büntetőeljárásoknak az Eurojust általi megindítását kívánja meg, az Europollal együttműködésben.

¹ COM (2003) 688.

Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat, hogy az alábbiak biztosítása által tegyék lehetővé az Eurojust feladatainak elvégzését:

- az Eurojustról szóló tanácsi határozat¹ 2004 végéig való hatékony végrehajtása, különös tekintettel a nemzeti tagjaira ruházandó bírói hatáskörökre; és
- illetékes nemzeti hatóságok és az Eurojust közötti maradéktalan együttműködés biztosítása.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján az alkotmányos szerződés hatályba lépése után a lehető leghamarabb, de 2008. január 1-jénél nem később elfogadja az Eurojustról szóló, az alkotmányos szerződés III-273. cikkében meghatározott európai törvényt, figyelembe véve az Eurojust valamennyi említett feladatát.

Addig az időpontig az Eurojust a többoldalú, komoly és összetett ügyekre összpontosítva javítja működését. Az Eurojust által a Tanácsnak benyújtott éves jelentés tartalmazza a tagállamokkal folytatott együttműködés eredményeit, és annak minőségét. Az Eurojust a lehető legnagyobb mértékben hasznosítja az Európával kötött együttműködési megállapodást, és folytatja az Európai Igazságügyi Hálózattal és más, megfelelő partnerekkel folytatott együttműködését.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy a Bizottság javaslata alapján vegye fontolóra az Eurojust továbbfejlesztését.

3.4. Igazságügyi együttműködés polgári ügyekben

3.4.1. A határokon átnyúló polgári jogi eljárások megkönnyítése

A polgári jog, beleértve a családjogot is, a polgárok mindennapi életét érinti. Az Európai Tanács ennek következtében nagy jelentőséget tulajdonít a polgári ügyekben történő igazságügyi együttműködés további fejlesztésének és a 2000-ben elfogadott kölcsönös elismerési program maradéktalan befejezésének. E területen a fő politikai célkitűzés az, hogy az európai országok között húzódó határok ne jelentsenek többé akadályt a polgári jogi ügyek rendezése, illetve a bírósági eljárások indítása és a polgári jogi ítéletek végrehajtása terén.

¹ HL L 63., 2002.3.6., 1-3. o.

3.4.2. A bírósági határozatok kölcsönös elismerése

A bírósági határozatok kölcsönös elismerése az állampolgári jogok védelmének, és ezen jogok európai határokon átnyúló végrehajtásának hatékony eszköze.

A kölcsönös elismeréssel kapcsolatos intézkedésekre irányuló program¹ folyamatos végrehajtásának ezért a következő évek során elsőbbséget kell élveznie ahhoz, hogy a 2011-ig való befejezése biztosítható legyen. A következő projektekkel kapcsolatos munkát tevékenyen folytatni kell: a szerződéses („Róma I.”) és a szerződésen kívüli kötelezettségekre vonatkozó szabályok („Róma II.”) összeegyeztethetősége, az európai kifizetési végzés, és az alternatív vitarendezéssel és kis értékű követelésekkel kapcsolatos eszközök. E projektek befejezésének időzítésekor kellő figyelmet kell fordítani a kapcsolódó területeken jelenleg folyó munkára.

A kölcsönös elismeréssel kapcsolatos már meglévő eszközök hatékonyságát az eljárások és az okmányok egységesítésével, az eljárásjogi szempontokkal, így a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítésével, az eljárások megindításával, az ítéletek végrehajtásával és a költségek átláthatóságával kapcsolatos minimumszabályok kidolgozásával kell javítani.

A családjoggal és öröklési joggal kapcsolatban a Bizottságot a következő javaslatok benyújtására kéri fel az Európai Tanács:

- 2005-ben egy eszköztervezet az eltartással kapcsolatos határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, beleértve az óvintézkedéseket és előzetes végrehajtást is;
- 2005-ben az öröklési kérdésekre vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségéről szóló zöld könyv, ideértve a joghatóság, az e területen meghozott határozatok kölcsönös elismerésének és végrehajtásának, és az európai örökösödési tanúsítványnak a kérdését, valamint az Európai Unió lakói végrendeleteinek meglétére vonatkozó pontos ismereteket lehetővé tévő mechanizmust; és
- 2006-ban a házasság során szerzett vagyonra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségéről szóló zöld könyv, beleértve a joghatóság és a kölcsönös elismerés kérdését is;
- 2005-ben a válással kapcsolatos jogszabályok összeegyeztethetőségéről szóló (Róma III.) zöld könyvet.

Az e területekre vonatkozó eszközöket 2011-ig el kell készíteni. Ezeknek az eszközöknek nemzetközi magánjogi kérdésekre kell irányulniuk, és azok nem épülhetnek a „család”, a „házasság”, vagy más összehangolt elveire. Egységes anyagi jogi szabályok kizárólag kapcsolódó intézkedéseként vezethetők be, amennyiben azok a határozatok kölcsönös elismerése, vagy a polgári ügyekben történő igazságügyi együttműködés javítása érdekében szükségesek.

¹ HL C 12., 2001.1.15., 1-9. o.

A kölcsönös elismerésre vonatkozó program végrehajtását a nemrégiben elfogadott eszközök működésének körütekintő felülvizsgálatával együtt kell elvégezni. Az ilyen felülvizsgálat eredménye biztosítja az új intézkedések előkészítéséhez szükséges adatokat.

3.4.3. Az együttműködés megerősítése

Az igazságügyi és egyéb szervek közötti együttműködést is magukban foglaló eszközök zavartalan működésének elérése érdekében a tagállamoknak a saját országukban kapcsolattartó bírakat, vagy más illetékes hatóságokat kell kijelölniük. Adott esetben a polgári ügyekkel kapcsolatban a tagállamok felhasználhatják az Európai Igazságügyi Hálózaton belüli nemzeti összekötőjüket. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a bevált gyakorlatok kialakítása érdekében szervezzen uniós workshopokat az uniós jog alkalmazásáról, és ösztönözze a jogi szakma képviselői (mint pl. a bírósági végrehajtók és közjegyzők) közötti együttműködést.

3.4.4. Az uniós jogszabályok koherenciájának biztosítása és e jogszabályok minőségének javítása

Szerződésjogi kérdésekben a hatályos jogi eszközök egységes szerkezetbe foglalásával, kodifikálásával és ésszerűsítésével kapcsolatos intézkedések, és egy közös referenciakeret kidolgozása útján kell javítani a már létező és a jövőbeni közösségi jogszabályokat. Fel kell állítani egy keretet az Unió egészében alkalmazandó egységes szerződésjogi kifejezések és feltételek kidolgozása lehetőségének feltárására, amelyeket az Unióban található vállalkozások és szakmai szövetségek felhasználhatnak.

Intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a Tanács szisztematikusabb ellenőrzést tudjon gyakorolni a polgári jogi ügyekben való együttműködéssel kapcsolatos valamennyi közösségi jogi eszköz minősége és koherenciája terén.

3.4.5. Nemzetközi jogrend

Az Európai Tanács felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy biztosítsa az uniós és a nemzetközi jogrend közötti koherenciát, és folytassa a nemzetközi szervezetekkel, úgy mint a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferenciával és az Európa Tanáccsal fennálló szoros kapcsolattartást és együttműködést, különösen annak érdekében, hogy e szervezetek tevékenységei és az uniós eszközök között összehangolja a kezdeményezéseket és maximalizálja a szinergiát. A Közösségnek a lehető leghamarabb csatlakoznia kell a Hágai Konferenciához.

4. KÜLKAPCSOLATOK

Az Európai Tanács a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése térségének uniós politikája koherens külügyi dimenziójának fejlesztését egyre növekvő prioritásnak tekinti. Az előző fejezetekben már tárgyalt vonatkozások mellett az Európai Tanács felkéri a Bizottságot és a főtitkárt/főképviselőt, hogy az e programban kidolgozott intézkedések alapján 2005 végéig nyújtson be a Tanácsnak egy, az Uniónak a szabadsággal, a biztonsággal és a jog érvényesülésével kapcsolatos politikája valamennyi külső vonatkozására kiterjedő stratégiát. A stratégiának tükröznie kell az Uniónak a harmadik országokhoz, országcsoportokhoz és régiókhoz fűződő különleges kapcsolatait, és az ezekkel folytatott IB-együttműködés különleges szükségleteire kell összpontosítania.

Az Unió valamennyi hatáskörét, köztük a külkapcsolatokat is integrált és következetes módon fel kell használni a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége létrehozásának érdekében. A következő iránymutatásokat kell figyelembe venni¹ a külső fellépések indokoltságának fő paraméteréül szolgáló belső politikák megléte; a tagállamok által végrehajtott projektekkel kapcsolatban az értéktöbblet szükségessége; az Unió külpolitikáinak általános célkitűzéséhez való hozzájárulás; a célok elérhetősége ésszerű határidőn belül; hosszú távú fellépés lehetősége.

¹ Létrejött: a 2000. évi feirai Európai Tanács ülésén.

II. MELLÉKLET

AZ EURÓPAI TANÁCS NYILATKOZATA **AZ EU ÉS IRAK KÖZÖTTI KAPCSOLATRÓL**

1. Az Európai Tanács megtárgyalta az Irak szuverenitásának 2004. június 28-i helyreállítása óta történt iraki fejleményeket.
2. Az EU megerősítette, hogy célja egy biztonságos, stabil, egységes, virágzó és demokratikus Irak létrejötte, amely pozitívan járul majd hozzá a régió stabilitásához; egy olyan Iraké, amely a közös kihívásokkal való szembenézés érdekében konstruktívan együttműködik szomszédaival és a nemzetközi közösséggel. Az Európai Tanács egyetértett azzal, hogy e célkitűzések elérése érdekében az EU egészének partnerségi alapon együtt kell dolgoznia az iraki átmeneti kormánnyal, az iraki néppel és a 2004. november 23-i Sarm el-Sejkbén megrendezésre kerülő konferencia résztvevőivel.
3. Az Európai Tanács melegen üdvözölte a szuverenitásnak az iraki átmeneti kormány megalakítása általi helyreállítását, amire 2004. június 28-án került sor. Megerősítette az ENSZ Biztonsági Tanács 1546. számú határozata végrehajtásának, valamint az ENSZ iraki tevékenységének támogatása melletti elkötelezettségét. Az Európai Tanács kifejezte, hogy az EU teljes körűen támogatja azt a politikai átmenetet, amely egy alkotmányosan megválasztott iraki kormányhoz vezet. Üdvözli az ideiglenes iraki kormány minden olyan lépését, amely az iraki politikai spektrum szélesebb körű részvételét célozza, és ezáltal hozzájárul a politikai folyamat sikeréhez, illetve az iraki problémára megoldásokkal szolgál. A 2005 januárjára tervezett választások fontos lépést jelentenek ebben a folyamatban, és az Európai Tanács aláhúzta e választások — csakúgy, mint a 2005 decemberére előirányzott választások — EU általi folyamatos támogatásának fontosságát.

4. Az EU az Irakkal és Irak szomszédos országaival folytatott párbeszédet arra fogja felhasználni, hogy ösztönözze az iraki biztonság javítása, valamint a befogadásra, a demokratikus elvekre, illetve az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartására épülő politikai és újjáépítési folyamat érdekében történő folyamatos regionális kötelezettségvállalást és támogatást, illetve a térség biztonságának és együttműködésének támogatását. Ebben a tekintetben az Európai Tanács üdvözölte a Sarm el-Sejkben megrendezésre kerülő nemzetközi konferenciát, amelyen a politikai és újjáépítési folyamatnak az ENSZ BT 1546. számú határozatával összhangban történő támogatása érdekében tett erőfeszítések további lépéseként az EU is részt vesz. Az EU támogatni fogja ezt a folyamatot és hangsúlyozza a 2005. januári választások megtartásának fontosságát.
5. Az Európai Tanács újfent megerősíti, hogy elítéli a terrortámadásokat, a túszszedést, és a gyilkosságokat, amelyeket Irakban követtek el. Az EU sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a terroristák erőszakkampánya, azzal, hogy akadályokat gördít az iraki politikai előrehaladás és a gazdasági újjáépítés elé, tovább súlyosbítja az iraki nép szenvedéseit; az EU továbbá üdvözli valamennyi félnek az ENSZ BT 1546. számú határozata szerinti kötelezettségvállalását arra, hogy a nemzetközi jognak megfelelően járjanak el, beleértve a hatékony védelmet és az emberi jogok elősegítését.
6. Az Európai Tanács emlékeztetett „Az EU és Irak — A kötelezettségvállalás keretei” című, a júniusi Európai Tanács által jóváhagyott bizottsági közleményre — amely az EU és Irak közötti kapcsolatok fejlesztésének közép távú célkitűzéseit határozza meg —, valamint Solana főképviselő és Patten biztos levelére. Az Európai Tanács megjegyezte, hogy az Irakkal kapcsolatos kötelezettségvállalások terén jelentős előrelépés történt.
7. Az Európai Tanács emlékeztetett arra a 300 millió eurónál nagyobb összegű hozzájárulásra, amelyre a Közösség humanitárius és újjáépítési támogatás céljából kötelezettséget vállalt 2003-2004-ben. Ez a hozzájárulás az alapvető szolgáltatások — vízellátás, szennyvízelvezetés, oktatás és egészség — helyreállítására, a foglalkoztatás ösztönzésére, a szegénység csökkentésére és a kormányzás, a politikai folyamat, valamint a civil társadalom és az emberi jogok támogatására összpontosított. Számos tagállam szintén hozzájárult az Iraki Nemzetközi Újjáépítési Alaphoz (IRFFI).

8. Az Európai Tanács üdvözölte az egy lehetséges integrált iraki rendőri és jogállami művelet érdekében létrehozott közös tényfeltáró missziót, valamint figyelembe vette az arról készített jelentést. Az Európai Tanács elismerte a büntető igazságszolgáltatási rendszer megerősítésének fontosságát a jogállamiság, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásával összhangban. Tudomásul vette az iraki hatóságoknak az Unióhoz intézett azon kívánságát, hogy az EU aktívan legyen jelen Irakban; továbbá megállapította, hogy a büntető igazságszolgáltatási rendszer megerősítése megfelel Irak szükségleteinek és prioritásainak.
9. Az Európai Tanács egyetértett azzal, hogy az EU hasznosan járulhat hozzá egy stabil, biztonságos és demokratikus Irak újjáépítéséhez és létrejöttéhez egy integrált rendőri, jogállami és polgári igazgatási misszió segítségével, amely többek között elősegítheti a szorosabb együttműködést a büntető igazságszolgáltatási rendszer szereplői között és erősítheti a vezető és magas rangú rendőri, igazságszolgáltatási és büntetés-végrehajtási tisztviselők irányítási kapacitását, valamint javíthatja a nyomozási képességeket és eljárásokat a jogállamiság és az emberi jogok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett. Az ilyen misszióknak biztonságosnak, függetlennek és jól körülhatároltnak kell lennie, ugyanakkor ki kell egészítenie a folyamatban lévő nemzetközi erőfeszítéseket és azokhoz hozzáadott értéket kell biztosítani, valamint szinergiákat kell kialakítani a folyamatban lévő közösségi és tagállami erőfeszítésekkel. Miközben úgy ítélve meg, hogy az Irakon kívüli tevékenységek az Irakon belüli kapcsolati elemek jelenlétével ebben az időpontban megvalósíthatók, az Európai Tanács egyetértett abban, hogy egy Irakon belüli misszióra vonatkozó bármely döntés meghozatala előtt valamennyi biztonsági megfontolást megfelelően figyelembe kell venni.
10. Allávi miniszterelnök találkozója az Európai Tanáccsal lehetőséget biztosított az Unió számára, hogy további politikai párbeszédet folytasson Irakkal és megvitassa Irak jövőjét, valamint megerősítse az Európai Unió Irakkal szembeni elkötelezettségét.
11. Az Európai Tanács Allávi miniszterelnöknek átnyújtott egy, az Irak számára biztosítandó európai uniós segítségnyújtásra vonatkozó átfogó csomagot. Ez a Közösség és a tagállamok által biztosított elemeket is magában foglaló csomag a következőket tartalmazza:

- Iraknak távlati lehetősége nyílik egy, az EU és Irak közötti megállapodásra, amely tükrözi a partnerség kialakítására irányuló kölcsönös érdeket, valamint elősegíti az EU és Irak politikai és kereskedelmi együttműködését. Az Európai Tanács felkérte a Bizottságot, hogy az iraki kormánnyal együtt tegyen előkészületeket és kezdjen munkálkodni az összpontosított segítségnyújtási programokon, melyek célja egy ilyen megállapodás feltételeinek kidolgozása. Ebben a tekintetben az Európai Tanács felkérte a Bizottságot, hogy a szükséges mértékben és a biztonságra kellő figyelemmel fokozza jelenlétét Bagdadban.
- A GAERC júliusi és szeptemberi következtetéseivel összhangban, amelyek a választásoknak az ENSZ-szel szoros együttműködésben történő előkészítésére irányuló uniós pénzügyi és személyzeti támogatásról szólnak, a Közösség további 30 millió euróval támogatja az Iraki Nemzetközi Újjáépítési Alap (IRFFI) választási tételét, és a választási folyamatot további konkrét intézkedésekkel, mint például a Független Iraki Választási Bizottság számára választási szakértők biztosításával, továbbá a helyi megfigyelők képzésével szándékozik támogatni. A tagállamok kétoldalú hozzájárulásokkal szintén támogatják a választások előkészítését. Tekintettel a választások januári határidejére kulcsfontosságú, hogy ezen támogatások kifizetésére azonnal sor kerüljön annak érdekében, hogy azok a választásokat megelőző folyamatban szerephez jussanak.
- Mivel az unió kiemelkedő fontosságot tulajdonít az ENSZ aktív iraki jelenlétének és támogatja az ENSZ-nek az iraki politikai folyamat előmozdításában és Irak újjáépítésében betöltendő vezető szerepét, az EU tagállamai — az ENSZ főtitkárának felkérését követően — készek jelentős pénzügyi hozzájárulást nyújtani az ENSZ Iraki Védelmi Erő középső gyűrűjéhez. A Bizottság további tárgyalásokat folytat az ENSZ-szel a belső gyűrű lehetséges közösségi pénzügyi támogatásáról.
- 2004 novemberének végéig szakértői csoportot kell küldeni az iraki hatóságokkal megkezdett párbeszéd folytatására, a 2005. januári választásokat követően megindítandó lehetséges integrált rendőri, jogállami, és polgári igazgatási misszió megtervezésének megkezdésére, és különösen egy ilyen misszió sürgős biztonsági szükségleteinek felmérésére. Ösztönözni kell a régió más országaival ezekről, illetve egyéb kérdésekről folytatandó párbeszéd megkezdését is.

- A humanitárius és újjáépítési segítségnyújtás folyamatos végrehajtása; a közösségi és tagállami pénzügyi alapok nagy része továbbra is közvetlenül az IRFFI-t célozza;
- Irak az EU általános preferenciarendszerének kedvezményezettje, és ösztönözni kell arra, hogy tegye meg a szükséges lépéseket az e preferenciákból származó előnyök kihasználására. Az Európai Tanács emlékeztet a Bizottságnak az iraki átmeneti kormány számára tett, a GSP-preferenciáknak Irakkal közösen történő végrehajtására irányuló felajánlására. Amint a feltételek ezt lehetővé teszik, az Európai Bizottságnak az iraki kormánnyal együtt kell működnie a rendszer működéséhez szükséges közigazgatási együttműködési rendszer felállításában.
- Az adósságrendezés és a kapcsolódó gazdaságpolitikák feltételrendszerére vonatkozó eszmecseréket célzó tagállami erőfeszítések folytatása. Az EU számos tagállama részt vesz a Párizsi Klub jelenlegi, az iraki adósságrendezésről szóló tárgyalásain. Az Európai Tanács üdvözölte a az iraki pénzügyminisztérium küldöttségének novemberre tervezett látogatását a Párizsi Klubban.
